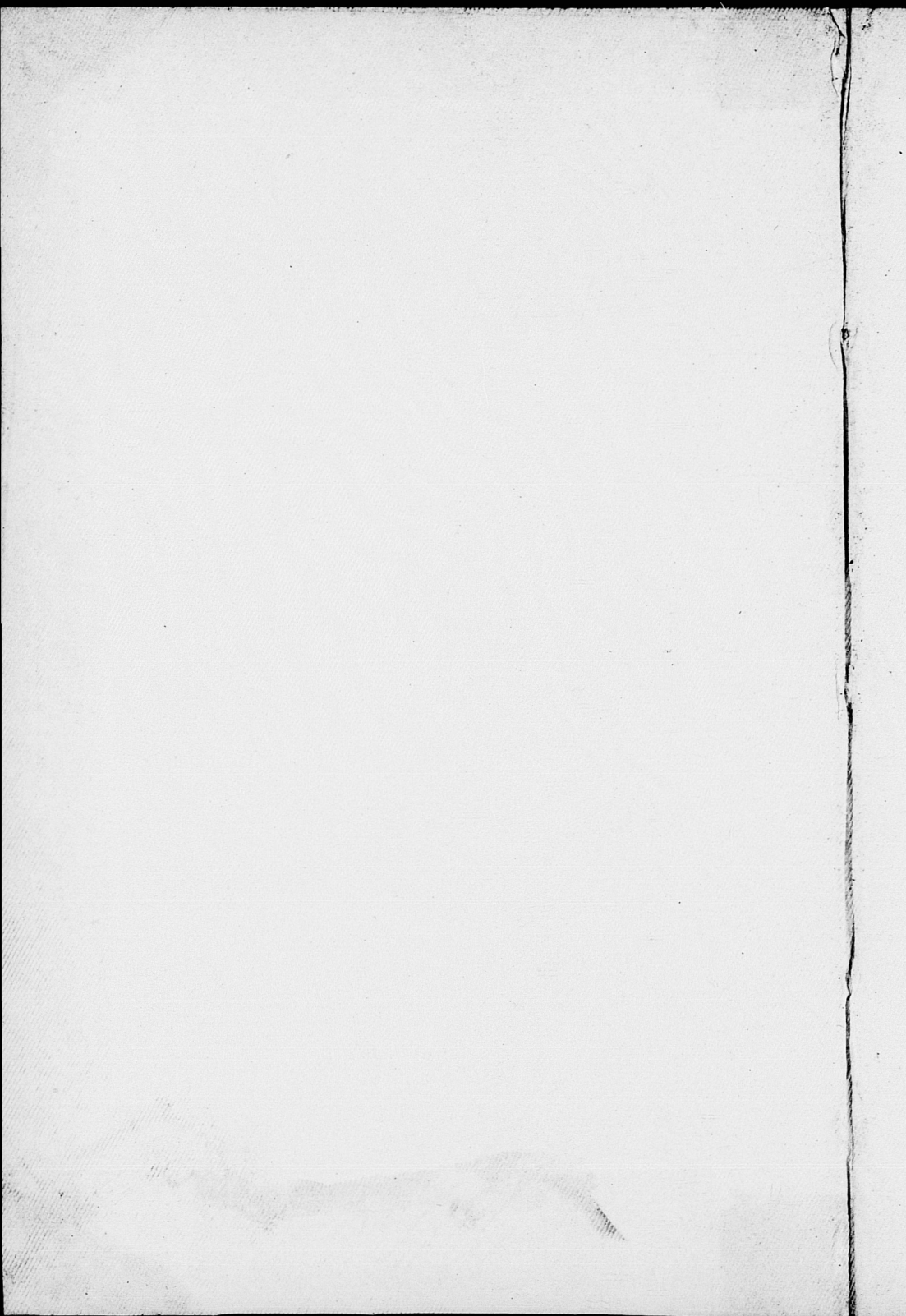
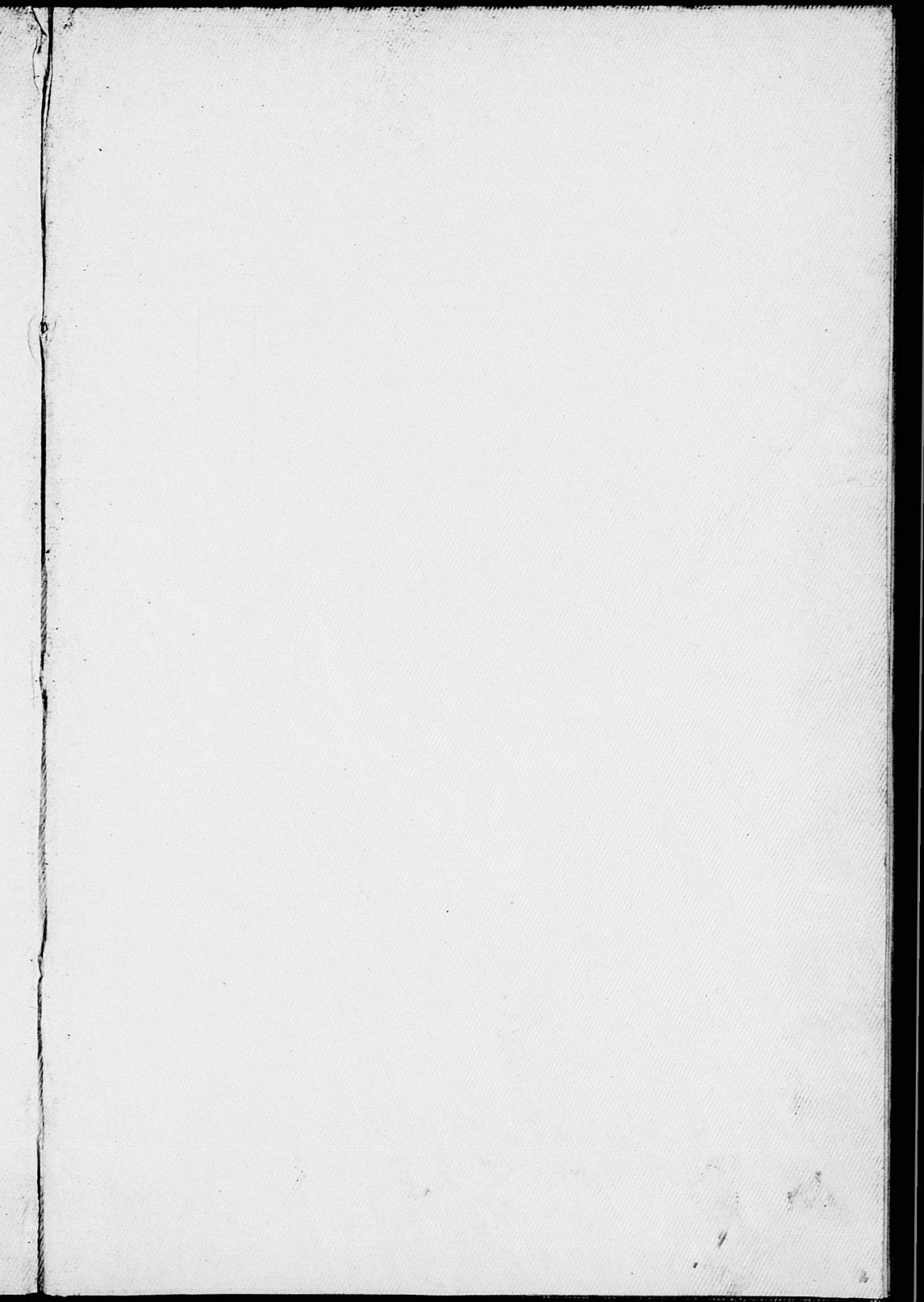

428

Vak 45

9
VAK

45

No. 428

REGULA ET TESTAMENTUM
SER. P. N. S. FRANCISCI

NEC NON

DECLARATIONES DECRETALES
SUMMORUM PONTIFICUM NICOLAI III ET CLEMENTIS V
SUPER REGULAM FRATRUM MINORUM

ET

CONSTITUTIO INNOCENTII XI. « *Sollicitudo*. »

20 Nov. 1679

WERTHÆ, EX OFFICINA TYPOGRAFICA EMM. SMEETS
1892.

Bibliotheek
UNIVERSITEIT
WEERT.

IMPRIMATUR.

Fr. ANSELMUS EBBEN
Min. Prov.

REGULA SER. P. N. S. FRANCISCI.

(Legenda qualibet feria sexta)

INCIPIT CONFIRMATIO

REGULÆ FRATRUM MINORUM.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Fratri Francisco, et aliis Fratribus de Ordine Fratrum Minorum salutem et Apostolicam benedictionem. Solet annuere Sedes Apostolica piis votis, et honestis petentium desideriis favorem benevolum impertiri. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris piis precibus inclinati, Ordinis vestri Regulam a bonæ memoriæ Innocentio Papa Prædecessore nostro approbatam, annotatam præsentibus, Auctoritate vobis Apostolica confirmamus, et præsentis scripti patrocinio communimus, quæ talis est :

IN NOMINE DOMINI

INCIPIT REGULA ET VITA FRATRUM MINORUM.

CAP. I.

Regula et Vita Fratrum Minorum hæc est : scilicet Domini nostri Jesu Christi sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio, et in castitate. Frater Franciscus promittit obedientiam et

quæ incipit ab Epiphania usque ad continuos quadraginta dies, quam Dominus suo sancto jejunio concecravit, qui voluntarie eam jejunant, benedicti sint a Domino; et qui nolunt, non sint adstricti, sed aliam usque ad Resurrectionem Domini jejunent. Aliis autem temporibus non teneantur nisi sexta feria jejunare. Tempore vero manifestæ necessitatis non teneantur Fratres jejunio corporali. Consulo vero, moneo et exhortor Fratres meos in Domino Jesu Christo, ut quando vadunt per mundum, non litigent, neque contendant verbis, nec alios judicent, sed sint mites, pacifici, modesti, mansueti et humiles, honeste loquentes omnibus, sicut decet. Et non debeant equitare, nisi manifesta necessitate, vel infirmitate cogantur. In quamcumque domum intraverint, primum dicant: „Pax huic domui”. Et secundum sanctum Evangelium, de omnibus cibis, qui apponuntur eis, liceat manducare.

QUOD FRATRES NON RECIPIANT PECUNIAM.

CAP. IV.

Præcipio firmiter Fratribus universis, ut nullo modo denarios, vel pecuniam recipiant, per se, vel per interpositam personam. Tamen pro necessitatibus infirmorum et aliis Fratribus induendis, per amicos spirituales, Ministri tantum et Custodes, sollicitam curam gerant, secundum loca et tempora et frigidas regiones, sicut necessitati viderint expedire, eo semper salvo, ut (sicut dictum est) denarios vel pecuniam non recipiant.

DE MODO LABORANDI.

CAP. V.

Fratres illi, quibus gratiam dedit Dominus laborandi, laborent fideliter et devote, ita quod, excluso otio animæ inimico, sanctæ orationis et devotionis spiritum non extinguant, cui debent cetera temporalia deservire. De mercede vero laboris, pro se et suis Fratribus, corporis necessaria recipiant, præter denarios vel pecuniam; et hoc humiliter, sicut decet servos Dei et paupertatis sanctissimæ sectatores.

QUOD FRATRES NIHIL SIBI APPROPRIENT : ET DE ELEEMOSYNA
PETENDA : ET DE FRATRIBUS INFIRMIS.

CAP. VI.

Fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem, sed tanquam peregrini et advenæ in hoc sæculo, in paupertate et humilitate Domino famulantes, vadant pro eleemosyna confidenter. Nec oportet eos verecundari, quia Dominus pro nobis se fecit pauperem in hoc mundo. Hæc est illa celsitudo altissimæ paupertatis, quæ vos charissimos Fratres meos hæredes et reges regni cælorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit. Hæc sit portio vestra, quæ perducit in terram viventium. Cui, dilectissimi Fratres, totaliter inhærentes, nihil aliud pro Nomine Domini nostri Jesu Christi in perpetuum sub cælo habere velitis. Et ubicumque sunt, et se invenerint Fratres, ostendant se domesticos invicem inter se, et secure manifestet unus alteri neces-

sitatem suam; quia si mater nutrit et diligit filium suum carnalem, quanto diligentius debet quis diligere et nutrire Fratrem suum spiritualem? Et si quis eorum in infirmitatem ceciderit, alii Fratres debent ei servire, sicut vellent sibi serviri.

DE POENITENTIA FRATRIBUS PECCANTIBUS IMPONENDA.

CAP. VII.

Si qui Fratrum, instigante inimico, mortaliter peccaverint, pro illis peccatis, de quibus ordinatum fuerit inter Fratres, ut recurratur ad solos Ministros Provinciales, teneantur prædicti Fratres ad eos recurrere, quam citius poterunt sine mora. Ipsi vero Ministri, si Presbyteri sunt, cum misericordia injungant illis poenitentiam: si vero Presbyteri non sunt, injungi faciant per alios Sacerdotes Ordinis, sicut eis secundum Deum melius videbitur expedire. Et cavere debent, ne irascantur et conturbentur propter peccatum alicujus, quia ira et conturbatio in se et in aliis impediunt charitatem.

DE ELECTIONE GENERALIS MINISTRI HUIUS FRATERNITATIS
ET DE CAPITULO PENTECOSTES.

CAP. VIII.

Universi Fratres unum de Fratribus istius Religionis teneantur semper habere Generalem Ministrum et servum totius Fraternitatis, et ei teneantur firmiter obedire. Quo decedente, electio successoris fiat a Ministris Provincialibus et Custodibus in Capitulo Pentecostes, in quo Provinciales Ministri teneantur

semper insimul convenire, ubicumque a Generali Ministro fuerit constitutum. Et hoc semel in tribus annis, vel ad alium terminum majorem vel minorem, sicut a prædicto Ministro fuerit ordinatum. Et si aliquo tempore appareret universitati Ministrorum Provincialium et Custodum, prædictum Ministrum non esse sufficientem ad servitium et communem utilitatem Fratrum, teneantur prædicti Fratres, quibus electio data est, in Nomine Domini alium sibi eligere in Custodem. Post Capitulum vero Pentecostes Ministri et Custodes possint singuli, si voluerint, et eis expedire videbitur, eodem anno in suis Custodiis semel Fratres suos ad Capitulum convocare.

DE PRÆDICATORIBUS.

CAP. IX.

Fratres non prædicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum. Et nullus Fratrum populo penitus audeat prædicare, nisi a Ministro Generali hujus Fraternitatis fuerit examinatus et approbatus, et ab eo sibi officium prædicationis concessum. Moneo quoque et exhortor eosdem Fratres, ut in prædicatione, quam faciunt, sint examinata et casta eorum eloquia, ad utilitatem et ædificationem populi, annuntiando eis vitia et virtutes, pœnam et gloriam, cum brevitate sermonis, quia verbum abbreviatum fecit Dominus super terram.

DE ADMONITIONE ET CORRECTIONE FRATRUM.

CAP. X.

Fratres, qui sunt Ministri et servi aliorum Fratrum, visitent et moneant Fratres suos, et humiliter et charitative corrigant eos, non præcipientes eis aliquid, quod sit contra animam suam et Regulam nostram. Fratres vero, qui sunt subditi, recordentur, quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. Unde præcipio eis, ut obediant suis Ministris in omnibus, quæ promiserunt Domino observare, et non sunt contraria animæ suæ et Regulæ nostræ. Et ubicumque sunt Fratres, qui scirent et cognoscerent, se non posse Regulam spiritualiter observare, ad suos Ministros debeant et possint recurrere. Ministri vero charitative et benigne eos recipiant, et tantam familiaritatem habeant circa ipsos, ut dicere possint eis et facere sicut Domini servis suis; nam ita debet esse, quod Ministri sint servi omnium Fratrum. Moneo vero et exhortor in Domino Jesu Christo, ut caveant Fratres ab omni superbia, vana gloria, invidia, avaritia, cura et sollicitudine hujus sæculi, a detractioe et murmuratione. Et non curent nescientes litteras, litteras discere, sed attendant, quod super omnia desiderare debent, habere spiritum Domini et sanctam ejus operationem, orare semper ad Deum puro corde, et habere humilitatem et patientiam in persecutione et in infirmitate; et diligere eos, qui nos persequuntur, reprehendunt et arguunt, quia dicit Dominus: „Diligite inimicos vestros, et orate pro persequentibus et calumniantibus vos. Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum

coelorum. Qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit”.

QUOD FRATRES NON INGREDIANTUR MONASTERIA MONACHARUM.

CAP. XI.

Præcipio firmiter Fratribus universis, ne habeant suspecta consortia vel consilia mulierum; et ne ingrediantur Monasteria Monacharum, præter illos, quibus a Sede Apostolica concessa est licentia specialis. Nec fiant compadres virorum vel mulierum, ne hac occasione inter Fratres, vel de Fratribus, scandalum oriatur.

DE EUNTIBUS INTER SARACENOS ET ALIOS INFIDELES.

CAP. XII.

Quicumque Fratrum, divina inspiratione, voluerint ire inter Saracenos et alios infideles, petant inde licentiam a suis Ministris Provincialibus. Ministri vero nullis eundi licentiam tribuant, nisi eis, quos viderint esse idoneos ad mittendum. Ad hæc per obedientiam injungo Ministris, ut petant a Domino Papa unum de sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, qui sit Gubernator, Protector et Corrector istius Fraternitatis; ut semper subditi et subjecti pedibus ejusdem sanctæ Romanæ Ecclesiæ, stabiles in fide Catholica, paupertatem et humilitatem et sanctum Evangelium Domini nostri Jesu Christi, quod firmiter promisimus, observemus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri

et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Laterani, tertio Kalendas decembris, Pontificatus Nostri anno octavo.

INCIPIT TESTAMENTUM

B. P. N. FRANCISCI.

Dominus dedit mihi Fratri Francisco ita incipere facere poenitentiam, quia cum essem in peccatis, nimis mihi videbatur amarum videre leprosos : sed ipse Dominus conduxit me inter illos, et feci misericordiam cum illis. Et recedente me ab ipsis, id quod mihi videbatur amarum, conversum fuit mihi in dulcedinem animæ et corporis.

Et postea parum steti, et exivi de sæculo. Et Dominus dedit mihi talem fidem in Ecclesiis, ut ita simpliciter adorarem, et dicerem : „Adoramus te, sanctissime Domine Jesu Christe, hic et ad omnes Ecclesias tuas, quæ sunt in toto mundo, et benedicimus tibi quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum”. Et postea dedit mihi Dominus tantam fidem in Sacerdotibus, qui vivunt secundum formam sanctæ Romanæ Ecclesiæ, propter Ordinem ipsorum, quod si facerent mihi persecutionem, volo recurrere ad ipsos. Et si haberem tantam sapientiam, quantam Salomon habuit, et invenirem pauperulos Sacerdotes hujus sæculi, in parochiis, in quibus morantur, nolo prædicare contra voluntatem ipsorum. Et ipsos et omnes alios volo timere, amare et honorare, sicut dominos meos. Et nolo in ipsis considerare peccatum, quia Filium Dei discerno in eis, et domini mei sunt. Et hæc

propter hoc facio, quia nihil video corporaliter in hoc sæculo de ipso altissimo Filio Dei, nisi sacratissimum Corpus ejus et sanctissimum Sanguinem suum, quem ipsi conficiunt, et ipsi soli aliis administrant. Et hæc sanctissima Mysteria super omnia volo honorare et venerari, et in locis pretiosis collocare. Sanctissima vero Nomina et verba ejus scripta, ubicumque invenero in locis illicitis, volo colligere, et rogo, quod colligantur, et in loco honesto collocentur. Et omnes Theologos, et qui ministrant nobis sanctissima verba divina, debemus honorare et venerari, sicut qui ministrant nobis spiritum et vitam.

Et postquam Dominus dedit mihi curam de Fratribus, nemo ostendebat mihi, quid deberem facere, sed ipse Altissimus revelavit mihi, quod ego deberem vivere secundum formam sancti Evangelii. Et ego paucis verbis et simplicibus feci scribi, et Dominus Papa confirmavit mihi. Et illi, qui veniebant ad recipiendam vitam istam, omnia, quæ habere poterant, dabant pauperibus. Et eramus contenti tunica una intus et foris repetiata, cum cingulo et braccis, et nolebamus plus habere.

Officium dicebamus nos Clerici secundum alios Clericos: Laici dicebant *Pater noster*. Et satis libenter manebamus in Ecclesiis pauperculis et derelictis, et eramus idiotæ, et subditi omnibus. Et ego manibus meis laborabam, et volo laborare; et omnes alii Fratres mei, firmiter volo, quod laborent de laboritio, quod pertinet ad honestatem: et qui nesciunt, discant, non propter cupiditatem recipiendi pretium laboris, sed propter bonum exemplum, et ad repellendam otiositatem. Et quando non daretur nobis pretium laboris, re-

curramus ad mensam Domini, petendo eleemosynam ostiatim. Salutationem hanc mihi Dominus revelavit, ut diceremus: „Dominus det tibi pacem”. Et caveant sibi Fratres, ut Ecclesias et habitacula et alia omnia, quæ pro ipsis construuntur, penitus non recipiant, nisi essent, secundum sanctam paupertatem, quam in Regula promisimus, semper ibi hospitantes tanquam advenæ et peregrini. Præcipio firmiter per obedientiam Fratribus universis, ut ubicumque sunt, non audeant petere aliquam litteram in Curia Romana, per se, vel per interpositam personam, neque pro Ecclesia, neque pro aliquo loco, neque sub specie prædicationis, neque pro persecutione suorum corporum; sed ubicumque non fuerint recepti, fugiant in aliam terram, ad faciendam ibi pœnitentiam cum benedictione Dei.

Et firmiter volo obedire Generali Ministro, et illi Guardiani, quem sibi placuerit mihi dare, et ita volo esse captus in manibus suis, ut non possim ire, vel facere ultra voluntatem suam, quia dominus meus est. Et quamvis sim simplex et infirmus, tamen volo semper habere Clericum, qui mihi faciat officium, sicut in Regula continetur. Et omnes alii Fratres teneantur per obedientiam obedire Guardianis suis, et facere officium secundum Regulam. Et si qui inventi essent qui non facerent officium secundum Regulam, et vellent alio modo variare, aut non essent Catholici, omnes Fratres, ubicumque sunt, per obedientiam teneantur, quod ubicumque invenerint aliquem ipsorum, proximiori Custodi illius loci, ubi ipsum invenerint, debeant præsentare. Et Custos teneatur per obedientiam ipsum fortiter custodire sicut hominem in vinculis

die noctuque, ita quod non possit eripi de manibus suis, donec in propria persona sua ipsum præsentet in manibus sui Ministri. Et Minister teneatur firmiter per obedientiam mittere ipsum per tales Fratres, qui die noctuque custodiant ipsum sicut hominem in vinculis, donec repræsentent ipsum coram Domino Ostiensi, qui est Dominus, Protector et Corrector istius Fraternitatis.

Et non dicant Fratres : Hæc est alia Regula ; quia hæc est recordatio, admonitio et exhortatio, ac meum Testamentum, quod ego Frater Franciscus parvulus vester et servus, facio vobis Fratribus meis benedictis propter hoc, ut Regulam, quam Domino promisimus, melius catholice observemus.

Et Generalis Minister, et omnes alii Ministri et Custodes, teneantur per obedientiam in istis verbis non addere, vel minuere. Et semper hoc scriptum habeant secum juxta Regulam, et in omnibus Capitulis, quæ faciunt, quando legunt Regulam, legant et ista verba. Et omnibus Fratribus meis, Clericis et Laicis, præcipio firmiter per obedientiam, ut non mittant glossas in Regula, nec in istis verbis, dicendo : Ita volunt intelligi. Sed sicut Dominus dedit mihi pure et simpliciter dicere et scribere Regulam et ista verba, ita simpliciter et pure sine glossa intelligatis, et cum sancta operatione observetis usque in finem.

BENEDICTIO B. P. N. FRANCISCI.

(Legenda a Superiore, omnibus stantibus.)

Et quicumque hæc observaverit, in cœlo repleatur benedictione altissimi Patris cœlestis, et in terra repleatur benedictione dilecti Filii sui, cum sanctissimo Spiritu Paraclito, et omnibus Virtutibus cœlorum, et omnibus Sanctis. Et ego Frater Franciscus, parvulus vester et servus, quantumcumque possum, confirmo vobis intus et foris istam sanctissimam benedictionem. Amen.

Explicit testamentum B. P. N. Francisci.

EXHORTATIO B. P. N. FRANCISCI.

O dilectissimi Fratres, et in æternum benedicti Filii ! Audite me, audite vocem Patris vestri : magna promisimus, majora promissa sunt nobis : servemus hæc, suspiremus ad illa : voluptas brevis, pœna perpetua : modica passio, gloria infinita : multorum vocatio, paucorum electio, omnium retributio. Amen.

MALEDICTIO EJUSDEM.

A te, sanctissime Pater, et a tota cœlesti Curia, et a me pauperculo sint maledicti, qui suo malo exemplo confundunt et destruunt, quod per sanctos Fratres hujus Ordinis ædificasti, et ædificare non cessas. Amen.

DECLARATIONES DECRETALES

SUMMORUM PONTIFICUM NICOLAI III ET CLEMENTIS V

SUPER REGULAM FRATRUM MINORUM

NEC NON CONSTITUTIO INNOCENTII XI.

INCIPIT DECLARATIO DOMINI PAPE

NICOLAI III.

SUPER REGULAM FRATRUM MINORUM

NICOLAUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI,
AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

1. Exiit, qui seminat seminare semen suum, de sinu Patris in mundum, veste scilicet humanitatis indutus DEI Filius JESUS CHRISTUS, verbum Evangelicum saturus in singulos, probos et reprobos, insipientes et gnaros, studiosos et desides; et juxta Prophetam colonus futurus in terra, semen suum, doctrinam scilicet Evangelicam, sine delectu dispersit in omnes: qui omnia tracturus ad se, omnes salvare venerat: qui tandem seipsum Deo Patri pro salute omnium in redemptionis humanæ pretium immolavit. Licet autem hoc semen in singulos communicativa DEI charitate dispersum, aliud ceciderit (Luc. 8.) secus viam, super corda scilicet dæmonum suggestionibus pervia; aliud supra petram, corda scilicet nullo fidei vomere penetrata; aliud inter spinas, corda scilicet hominum divitiarum sollicitudinibus lacerata; et ideo unum pravis affectibus conculcatum, aliud aridum, quia

gratiæ carebat humore, reliquum vero legitur inordinatis sollicitudinibus suffocatum; aliud tamen mite cor et docile, terra bona, suscepit.

2. Hæc est Minorum Fratrum mitis et docilis in paupertate ac humilitate per alium Christi Confessorem Franciscum radicata Religio: qui ex illo vero semine germinans, germen illud per Regulam sparsit in filios, quos sibi et Deo per suum ministerium in observatione Evangelii generavit. Isti sunt filii, qui docente Jacobo (Cap. 1.), Verbum æternum DEI filium, insitum humanæ naturæ in horto virginalis uteri, potens salvare animas, in mansuetudine susceperunt. Hi sunt illius sanctæ Regulæ professores, quæ Evangelico fundatur eloquio, vitæ CHRISTI roboratur exemplo, fundatorum militantis Ecclesiæ Apostolorum ejus sermonibus actibusque firmatur. Hæc est apud DEUM et Patrem munda et immaculata Religio, quæ descendens a Patre luminum, per ejus Filium exemplariter et verbaliter Apostolis tradita, et deinde per Spiritum sanctum beato Francisco, et eum sequentibus inspirata, totius in se quasi continet testimonium Trinitatis. Hæc est, cui, attestante Paulo Apostolo, nemo de cetero debet esse molestus, quam CHRISTUS stigmatibus suæ passionis confirmavit, volens institutorem ipsius passionis suæ signis notabiliter insigniri.

3. Sed nec sic contra Fratres ipsos Minores et Regulam, hostis antiqui cessavit astutia, quin potius contra eos nitens superseminare zizaniam, interdum æmulatores agitados invidia, iracundia et indiscreta inscitia concitavit; mordentes Fratres et eorum Regulam, quasi illicitam, inobservabilem et discriminosam, caninis latratibus lacerantes, non attendentes hanc sanctam Regulam, ut prædicitur, præceptis ac monitis salutaribus institutam, Apostolicis observationibus roboratam, per plures Romanos Pontifices approbatam, et etiam per Sedem Apostolicam confirmatam, tot divinis testimoniis communitam, quæ credibilia facta sunt nimis in tot sanctis viris in

observantia hujus Regulæ agentibus et finientibus dies suos, quorum nonnullos Sanctorum catalogo Sedes eadem ex eorum vita et miraculis fecit adscribi: ac novissime, quasi diebus istis, per piæ memoriæ Gregorium Papam decimum, prædecessorem Nostrum, approbatam esse, ex evidenti utilitate, quam de ipsa consequitur universalis Ecclesia, in Generali Lugdunensi Concilio declaratur. Nec nos minus attendimus, imo profundius cogitamus, sicut pensare debent subtilius ceteri catholicæ fidei professores: quia ipse Deus Ordinem prædictum et ejus observatores inspiciens, sic eos ab insurgentibus in ipsos rancoribus, salutari subsidio præservavit, quod nec ipsos fluctus tempestuosos allisit, nec animos in Ordine ipso degentium consternavit; quin potius in vigore regulari conerescerant, et ampliuntur in suorum observantia mandatorum.

4. Verumtamen, ut Ordo prædictus, quibuslibet præcis anfractibus, distincta et pura vigeat claritate, et sicut Fratres ejusdem Ordinis nuper in Generali Capitulo congregati providerant, dilectis filiis, Generali et nonnullis aliis Provincialibus ejusdem Ordinis Ministris, qui in Capitulo ipso convenerant, in nostra præsentia constitutis, cum ad plenam observationem regulæ ejusdem in vigore spiritus eorum fervere noscatur intentio: visum est Nobis, ut mordacibus hujusmodi mordendi vias præcluderemus, aliqua, quæ in ipsa Regula videri poterant dubia, declarare: nonnulla per prædecessores nostros etiam declarata, pleniori claritate disserere: in aliquibus etiam Regulam ipsam contingentibus puritati eorundem conscientiæ providere.

5. Nos autem, qui a teneris annis ad Ordinem ipsum affectus notros ereximus, in illis succedendo, cum aliquibus ejusdem Confessoris sociis, quibus ejus vita et conversatio nota erat, super ipsa Regula et sancta ipsius beati Francisci intentione frequenti collatione tractavimus. Et tandem Cardinalis, ac post-

modum ejusdem Ordinis per prædictam Sedem gubernator et protector et corrector effecti, conditiones prædicti Ordinis ex imminente nobis cura palpavimus in Apostolatus officio, tam de pia intentione Confessoris prædicti, quam de his, quæ Regulam ipsam et ejus observantiam contingunt, ex prædictis longa etiam experientia informati, nostros ad Ordinem præfatum convertimus cogitatus. Et tam ea, quæ per eosdem prædecesores approbata et declarata esse noscuntur, quam etiam ipsam Regulam et eam contingentia, maturitate plena discussimus. Nonnulla in præsentī serie statuimus, declaravimus, certius approbavimus, approbata confirmavimus, edidimus et concessimus, plura etiam ordinando serius et clarius, quæ infrascriptis articulis plenius exprimuntur.

ARTICULUS I.

DE OBSERVANTIA EVANGELICI CONSILII ET PRÆCEPTI.

1. In primis, quia sicut intelleximus, ab aliquibus hæsitatur, an Fratres ejusdem Ordinis tam ad consilia, quam ad præcepta Evangelii teneantur: tum quia in Regulæ prædictæ principio habetur: *Regula et vita Fratrum Minorum hæc est: scilicet Domini Nostri JESU CHRISTI sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio et in castitate*; tum ex eo, quod in eadem Regula continetur sic: *Finito vero anno probationis, recipiantur ad obedientiam, promittentes vitam istam semper et Regulam observare*; tum etiam, quia in fine ipsius Regulæ continentur hæc verba: *Pauertatem, et humilitatem, ac sanctum Evangelium Domini Nostri JESU CHRISTI, quod firmiter promissimus, observemus*. Licet felicitis recordationis Gregorius Papa nonus, prædecessor Noster, hunc articulum et nonnullos alios ejusdem Regulæ declaraverit, quia tamen ejus declaratio propter aliquorum insurgentium

in Fratres et Regulam inordinatos vel mordaces insultus, et multorum postea emergentium casuum considerandos eventus, in aliquibus obscura, in aliquibus semiplena et in multis etiam contentis in ipsa Regula insufficiens videbatur: Nos obscuritatem ac insufficientiam hujusmodi, præfatæ interpretationis declaratione amovere volentes, et cujuslibet ambiguitatis scrupulum in eisdem de singulorum mentibus plenioris expositionis certitudine amputare; dicimus, quod cum in principio Regulæ non absolute, sed cum quadam modificatione, seu specificatione ponatur: *Regula et vita Fratrum Minorum hæc est: scilicet Domini Nostri JESU CHRISTI sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio et in castitate*: quæ tria eadem Regula multum arete prosequitur, et nihilominus alia nonnulla subnectit præcipiendo, prohibendo, consulendo, monendo, hortando, et sub aliis verbis, ad aliquem modorum reducibilibus prædictorum: de intentione Regulæ liquere valet apertius, ut illud, quod in professione quasi absolute subnecti videtur, *promittentes vitam istam semper et Regulam observare*; et quod in fine subjungitur, *et sanctum Evangelium Domini Nostri JESU CHRISTI, quod firmiter promissimus, observemus*, totum ad ipsius Regulæ modificatum vel determinatam seu specificatum principium reducat: videlicet ad observantiam Evangelii, ut prædicatur, per ipsam Regulam in illis tribus modificatam vel determinatam seu specificatam: cum non sit verisimile, ipsum Sanctum, verbum ab ipso semel cum quadam modificatione vel determinatione seu specificatione prolatum, licet quasi succinctorie repetitum, voluisse in sui repetitione, data sibi per eum modificatione seu specificatione, sine certa causa carere: et utriusque juris argumenta nos doceant ea, quæ in principio, ad medium et ad finem: illa vero quæ in medio, ad finem atque principium: et ea quæ in fine, ad utrumque vel eorum alterum sæpe referri: et dato, quod absolute diceretur omnino: *promitto*

sanctum Evangelium observare : nisi professor hujusmodi intenderet se ad omnem consiliorum observantiam obligare, quod vix aut nunquam posset ad litteram observare, propter quod talis promissio illaqueare profitentis animum videretur ; clare videtur promissionem hujusmodi ad ilium intellectum absque intentione promittentis non debere perstringi, nisi ut observantia Evangelii sicut tradita reperitur a CHRISTO, videlicet quod præcepta ut præcepta, et consilia ut consilia, a promittentibus observentur. Quem intellectum etiam in eisdem verbis habuisse idem beatus Franciscus in serie sui processus in Regula patenter ostendit, cum aliqua Evangelica consilia indicat ut consilia, sub verbis monitionis, exhortationis et consilii, nonnulla vero sub prohibitione ac verbo præcepti : per quod patet, quod non fuit loquentis intentio, quod Fratres ex professione hujusmodi Regulæ, ad omnia consilia, sicut ad præcepta Evangelica tenerentur, sed solum ad illa consilia quæ in eadem Regula præceptorie vel inhibitorie, seu sub verbis æquipollentibus sunt expressa.

AD QUÆ CONSILIA EVANGELICA FRATRES EX PROFESSIONE
TENEANTUR.

2. Unde Nos ad Fratrum ejusdem Ordinis conscientias plenarie serenandas declaramus, quod ex professione ejusdem Regulæ Fratres ipsi ad ea tantum Evangelica observanda consilia sunt adstricti, quæ in ipsa Regula præceptorie vel inhibitorie, seu sub verbis æquipollentibus exprimuntur. Ad nonnulla vero alia per Evangelium data consilia eo magis secundum exigentiam sui status tenentur, plus quam ceteri Christiani, quo per statum perfectionis, quem per professionem hujusmodi assumpserunt, se obtulerunt Domino holocaustum medullatum per contemptum omnium mundanorum. Ad omnia autem, quæ in ipsa

Regula continentur, tam præcepta quam consilia, quam cetera, ex voto professionis hujusmodi non aliter tenentur, quam eo modo, quo in Regula ipsa traduntur : ut scilicet teneantur ad eorum observantiam, quæ in eadem Regula ipsis sub verbis obligatoriis indicuntur. Ceterorum vero observantiam, quæ sub verbis monitoriis, exhortatoriis, informatoriis et instructoriis, seu quibuscumque aliis continentur ; eatenus magis condecet de bono et æquo eos persequi, quo imitatores tanti Patris effecti, CHRISTI semitas elegerunt.

ARTICULUS II.

DE OBSERVANTIA PAUPERTATIS ET ABDICATIONE PROPRIETATIS.

1. Porro cum ipsa Regula expresse contineat, quod *Fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem* : sitque declaratum per eundem prædecessorem Nostrum Gregorium nonum, et nonnullos alios, hoc servari debere, tam in speciali, quam etiam in communi, quam sic arctam abdicationem venenosæ obtreptionibus aliquorum insensata damnaverit astutia ; ne Fratrum eorundem perfectionis claritas talium imperitis sermonibus laceretur : dicimus, quod abdicationis proprietatis hujusmodi omnium rerum non tam in speciali, quam etiam in communi, propter DEUM meritoria est et sancta : quam et CHRISTUS, viam perfectionis ostendens, verbo docuit et exemplo firmavit : quamque primi fundatores militantis Ecclesiæ prout ab ipso fonte hauserant, volentes perfecte vivere, per doctrinæ ac vitæ exempla in eos derivarunt.

2. Nec his quisquam putet obsistere, quod interdum dicitur CHRISTUM loculos habuisse : nam sic JESUS CHRISTUS, cujus perfecta sunt opera, in suis actibus viam perfectionis exercuit, quod interdum infirmorum imperfectionibus condescendens, ut viam

perfectionis extolleret, et imperfectorum infirmas semitas non damnaret ; sic infirmorum personam CHRISTUS suscepit in oculis, sic et in nonnullis aliis infirma humanæ carnis assumens, prout Evangelica testatur historia, non tantum carne, sed et mente condescendit infirmis. Sic enim humanam naturam assumpsit, quod in suis operibus perfectus existens, in nostris factus humilis, in propriis permansit excelsus. Sic et summæ charitatis dignatione ad actus quosdam nostræ imperfectioni conformes inducitur, quod a summæ perfectionis rectitudine non curvatur. Egit namque CHRISTUS, et docuit opera perfectionis ; egit etiam infirma, sicut interdum et in fuga patet et oculis : sed utrumque perfecte perfectus existens, ut perfectis et imperfectis se viam salutis ostenderet, qui utrosque salvare venerat, qui tandem mori voluit pro utrisque.

SUMMA HÆC ABDICATIO OMNIS PROPRIETATIS LICITA EST ET
MERITORIA.

3. Nec quisquam ex his insurgat erronee, quod taliter propter DEUM proprietatem omnium abdicantes, tanquam homicidæ sui, vel tentatores DEI, vivendi discrimini se committant. Sic enim seipsos committunt divinæ providentiæ in vivendo, ut viam non contemnant provisionis humanæ : quin vel de iis, quæ offeruntur liberaliter, vel de iis, quæ mendicantur humiliter, vel de iis, quæ conquiruntur per laboritium, sustententur : qui triplex vivendi modus in Regula providetur expresse. Profecto si, juxta promissum Salvatoris, nunquam deficiet fides Ecclesiæ, per consequens nec opera misericordiæ subtrahentur, ex quo CHRISTI pauperibus omnis ratio diffidentiae cujuslibet videtur esse sublata. Et quidem ubi, quod non est aliquatenus præsumendum, hæc cuncta deficerent, sicut nec ceteris, sic nec ipsis Fratribus, jure poli in extre-

mæ necessitatis articulo, ad providendum sustentationi naturæ, via omnibus extrema necessitate detentis concessa præcluditur, cum ab omni lege extrema necessitas sit exempta.

4. Nec talem abdicationem proprietatis omnimodæ, renuntiationem usus rerum cuiquam videatur inducere. Nam cum in rebus temporalibus sit considerare præcipuum, proprietatem, possessionem, usumfructum, jus utendi, et simplicem facti usum, et ultimo tanquam necessario egeat, licet primis carere possit vita mortalium; nulla prorsus potest esse professio, quæ a se usum necessariæ sustentationis excludat: verum condecens fuit ei professioni, quæ sponte devovit CHRISTUM pauperem in tanta paupertate sectari, omnium abdicare dominium et rerum sibi concessarum necessario usu fore contentam. Nec per hoc, quod proprietatem usus, et rei cujuscumque dominium a se abdicasse videtur, simplici usui omnis rei renunciasse convincitur: qui, inquam, usus non juris, sed facti tantummodo nomen habens, quod facti est tantum, in utendo præbet utentibus, nihil juris: quinimo necessariorum rerum, tam ad vitæ sustentationem, quam ad officiorum sui status executionem, excepto quod de pecunia infra subjungitur, moderatus usus, sed secundum eorum Regulam, et veritatem omnimodam, concessus est Fratribus; quibus rebus Fratres licite uti possunt durante concedentis licentia, et juxta id, quod in præsentī serie continetur.

5. Nec his obviare dignoscitur, quod civilis providentia in humanis rebus humane constituit: videlicet non posse usum vel usumfructum a dominio perpetuo separari; quod, ne dominium dominis, semper abscedente usu, redderetur inutile, temporalem utilitatem tantum in constituendo prospiciens, ista decrevit. Retentio namque domini talium rerum cum concessione usus facta pauperibus, non est infructuosa domino, cum sit meritoria ad æterna, et professioni pauperum opportuna, quæ tanto sibi censetur utilior, quanto

commutat temporalia pro æternis.

6. Profecto non fuit Confessoris CHRISTI Regulam instituentis intentio, rerum quarumlibet usum necessarium abdicare: quinimo contrarium in ipsa conscripsit, contrarium vivendo servavit, cum et ipse temporalibus ad necessitatem usus fuerit, et in pluribus locis in Regula usum talem licere Fratribus manifestet. Dicit namque in Regula, *quod Clerici faciant divinum officium, ex quo habere poterunt breviaria*: ex hoc patenter insinuans, quod Fratres sui habituri essent usum breviarii et librorum, qui sunt ad divinum officium opportuni. In alio quoque Capitulo dicitur, *quod Ministri et Custodes pro necessitatibus infirmorum, et aliis Fratribus induendis, per amicos spirituales sollicitam curam gerant, secundum loca et tempora et frigidas regiones, sicut eorum necessitati viderint expedire*. Alibi etiam exhortans Fratres per congruum laboris exercitium ad otium evitandum, dicit, *quod de mercede laboris pro se et suis Fratribus corporis necessaria recipiant*. In alio quoque Capitulo continetur, *quod Fratres vadant pro eleemosyna confidenter*. Habetur etiam in eadem Regula, *quod in prædicatione, quam Fratres faciunt, sint examinata et casta eorum eloquia, ad utilitatem et ædificationem populi, annuntiando eis vitia et virtutes, pœnam et gloriam*. Sed constans est, quod hæc præsupponunt scientiam; scientia requirit studium: exercitium vero studii convenienter haberi non potest sine usu librorum. Ex quibus omnibus satis claret ex Regula, ad victum, vestitum, divinum cultum et sapientiale studium, necessarium rerum usum Fratribus esse concessum. Patet itaque sane intelligentibus ex prædictis, Regulam, quoad abdicationem hujusmodi, non solum observabilem, possibilem et licitam, sed meritoriam et perfectam, et eo magis meritoriam, quo per ipsam professores ipsius magis a temporalibus propter DEUM, sicut prædicatur, elongantur.

ARTICULUS III.

CUI COMPETAT DOMINIUM RERUM FRATRIBUS CONCESSARUM.

1. Ad hæc cum Fratres ipsi nihil sibi in speciali acquirere, vel eorum Ordini, possint etiam in communi; et cum aliquid propter DEUM ipsis offertur, conceditur vel donatur, ea, si secus non exprimat, offerentis, concedentis vel donantis, verisimiliter fuisse credatur intentio, ut rem hujusmodi oblatam, concessam vel donatam, perfecte concedat, donet et offerat, a se abdicet, ac in alios transferre cupiat propter DEUM; nec sit persona, in quam loco DEI congruentius hujusmodi rei dominium transferatur, quam Sedes præfata, vel persona Romani Pontificis CHRISTI Vicarii, qui pater est omnium, et Fratrum Minorum nihilominus specialis: ne talium rerum sub incerto videatur esse dominium, cum patri filius suo modo, servus domino, et monachus monasterio res sibi oblatas, concessas vel donatas acquirant, omnium utensilium et librorum, ac eorum mobilium præsentium et futurorum, quæ et quorum usum, facti scilicet, Ordini vel Fratribus ipsis licet habere, proprietatem et dominium, quod et fel. record. Innocentius Papa IV prædec. Noster fecisse dignoscitur, in Nos et Romanam Ecclesiam plene et libere pertinere hac præsentî Constitutione in perpetuum valitura sancimus.

2. Præterea loca empta de eleemosynis diversis, et oblata seu concessa Fratribus, sub quacumque forma verborum, licet Fratres sibi cavere debeant, quod in hujusmodi verbis statui suo incompetentibus non utantur, a diversis seu pro indiviso possidentibus, seu certas partes in ipsis locis habentibus, in quibus ipsi possidentes pro indiviso, seu certas partes habentes, nihil sibi in oblatione seu concessione hujusmodi reservarint, similiter et in jus et dominium ac proprietatem Nostram et Ecclesiæ prædictæ eadem autoritate suscipimus.

3. Loca vero seu domos pro habitatione Fratrum a singulari persona vel collegio, vel ipsis Fratribus ex integro concedenda, seu etiam offerenda, si talia de voluntate conferentis Fratres inhabitare contigerit, perseverante tantum voluntate concedentis inhabitent. Ac illa libere, præter Ecclesiam et oratoria ad Ecclesiam destinata, et cœmeterium, quæ tam ad præsentia, quam ad futura, in jus et proprietatem Nostram et prædictæ Romanæ Ecclesiæ simili modo et auctoritate recipimus, mutata concedentis voluntate, ac ipsis Fratribus patefacta, dimittant: in quorum locorum dominio seu proprietate nihil Nobis vel præfatæ Romanæ Ecclesiæ retinemus omnino, nisi ea specialiter de Nostro seu ipsius Romanæ Ecclesiæ recipiantur assensu. Et si in eisdem locis reservaverit dominium sibi in concedendo concedens, propter inhabitationem Fratrum tale dominium in jus Ecclesiæ sæpe dictæ non transeat, sed potius plene liberum maneat concedenti.

4. Insuper nec utensilia, nec alia, quorum usum ad necessitatem et officiorum sui status executionem licet habere, non enim omnium rerum usum habere debent, ut dictum est, ad ullam superfluitatem, divitias seu copiam, quæ deroget paupertati, vel ad thesaurizationem, vel eo animo, ut ea distrahant sive vendant, recipiant, nec sub colore providentiæ in futurum, nec alia occasione: quinimo in omnibus appareat in eis, quoad dominium omnimoda abdicatio, et in usu necessitas. Hoc autem secundum exigentiam personarum et locorum, Ministri et Custodes simul et separatim in suis administrationibus et custodiis, cum discretione disponant: cum de talibus interdum personarum qualitas, temporum varietas, locorum conditio, et nonnullæ aliæ circumstantiæ plus minusve, ac aliter provideri requirant. Ista tamen sic faciant, quod semper in eis et eorum actibus paupertas sancta reluceat, prout ipsis ex eorum Regula invenitur indicta.

ARTICULUS IV.

DE PECUNIARIIS ELEEMOSYNIS.

1. Ceterum cum in eadem Regula sit sub præcepti districtione prohibitum, *ne Fratres recipiant, per se vel per alios, denarios vel pecuniam ullo modo*: idque Fratres in perpetuum servare cupiant, et velut injunctum necesse habeant adimplere; ne ipsorum puritas in hujusmodi observatione præcepti maculetur in aliquo, et ne Fratrum conscientiae aliquibus aculeis stimulentur, articulum istum propter detrahentium morsus profundius, quam Nostri prædecessores fecerint, assumentes, ac ipsum clarioribus determinationibus prosequentes, dicimus in primis, quod Fratres ipsi a mutuis contrahendis abstineant, cum eis mutuum contrahere, ipsorum statu considerato, non liceat. Possint tamen ipsi pro satisfactione facienda, pro eorum necessitatibus, quæ pro tempore occurrerint, cessantibus eleemosynis, de quibus satisfieri commode tunc non posset, citra cujuslibet obligationis vinculum, dicere, quod per eleemosynas et alios amicos Fratrum ad solutionem hujusmodi faciendam intendant fideliter laborare.

2. Quo casu procuretur a Fratribus, quod ille, qui dabit eleemosynam, per se vel per alium, non nominandum ab ipsis, si fieri poterit, sed ab eo prius juxta suum beneplacitum assumendum, hujusmodi satisfactionem faciat in totum vel in partem, prout sibi Dominus inspirabit. Si tamen ipse hoc nollet facere, vel non posset, vel quia recessus ejus immineat, aut quia, quibus hoc velit committere, notitiam non habet fidelium personarum, seu quacumque alia occasione vel causa; declaramus et dicimus, quod in nullo Regulæ puritas infringitur, aut quomodolibet ipsius observantia maculatur, si Fratres ipsi alicujus vel aliquorum sibi curent dare notitiam, vel aliquos seu ali-

quem nominare, aut etiam præsentare, cui vel quibus, si eleemosynam facienti placuerit, committi possit executio prædictorum, ac ipsius habeatur assensus super subrogationibus infra scriptis. Ita tamen, quod penes ipsum dantem dominio, proprietate ac possessione ipsius pecuniæ cum libera potestate revocandi sibi pecuniam ipsam, semper usque ad conversionem ipsius in rem deputatam, plene, libere ac integre remanentibus, in ipsa pecunia nihil omnino Fratres juris habeant, nec administrationem seu dispensationem, nec contra personam nominatam vel non nominatam ab eis, cujuscumque conditionis existat, in judicio, vel extra actionem, prosecutionem, aut aliquod aliud jus intentent, qualitercumque persona prædicta in commissione hujusmodi se habeat. Liceat tamen Fratribus suas necessitates insinuare ac specificare, vel exponere personæ prædictæ, ac eam rogare, quod solvat. Possint etiam personam eandem exhortari ac inducere, quod fideliter in re commissa se habeat, et animæ suæ salutem in commissa sibi executione provideat: ita tamen, quod ab omni ejusdem pecuniæ administratione seu dispensatione, et contra prædictam personam actione seu prosecutione, ut prædictum est, Fratres abstineant omnimode.

3. Si vero personam hujusmodi nominatam vel non nominatam a Fratribus, quominus per se possit exequi, quod prædicatur, contigerit per absentiam, infirmitatem, voluntatem, seu locorum distantiam, ad quæ ipse nollet accedere, in quibus esset solutio seu satisfactio facienda, vel per occasionem aliam impediri; liceat Fratribus cum conscientie puritate, quandam aliam personam subrogandam ad præmissa in nominando, et aliis, si ad primum dantem non possint vel nolint habere recursum, cum ista persona facere, sicut supra proxime declaravimus, eis licere cum prima. Duarum enim personarum ministerium per viam subrogationis, ut dictum est, communius et generalius videtur posse in prædictorum executione sufficere, cum

prædicta satisfactio præsumatur posse celeriter expediri. Si tamen interdum, ut dictum est, propter locorum distantiam, in quibus esset satisfactio facienda, et conditiones seu circumstantias alias, casus emergeret, in quo videretur plurium personarum subrogandarum ministerium opportunum; liceat ipsis Fratribus in hoc casu juxta negotii qualitatem, servato modo prædicto, plures personas assumere, nominare seu præsentare ad istud ministerium exequendum.

DE NECESSITATIBUS FUTURIS.

4. Et quia oportet et expedit Fratrum necessitatibus, non solum illis, pro quibus jam esset solutio seu satisfactio facienda, ut superius proxime dictum est, sed etiam imminetibus, sive tales necessitates ingruentes immineant, quæ brevi tempore expediri valeant, sive tales, licet paucae comparative, quarum provisio ex sui conditione necessario tractum temporis habet, ut in libris scribendis, Ecclesiis seu ædificiis ad usum habitationis ipsorum construendis, libris et pannis in locis remotis emendis, et aliis similibus, si quæ occurrerint, cum moderamine supradicto, salubriter provideri, sicut in istis necessitatibus clare distinguimus, sic in eis Fratres posse tute et salva conscientia procedere declaramus: videlicet ut ingruenti vel imminenti necessitate, quæ brevi tempore, vel quæ interdum ex aliquibus circumstantiis non sic brevi, ut supra in proximo casu dictum est, valeat expediri, tam quoad dantem eleemosynam, quam quoad nominatum vel substitutum, in omnibus et per omnia, sicut in articulo solutionis pro necessitatibus præteritis faciendæ supra proxime declaravimus, procedatur.

5. In ea vero necessitate quantumcumque præsentialiter ingruenti, quæ tamen ex qualitate sui, ut prædicitur, tractum temporis habet annexum, quia in eo casu verisimile est, quod tum ratione distantiae

locorum, quæ expeditio necessitatis ipsius ex sui conditione requireret ; tum etiam circumstantiarum ipsius necessitatis ratione pensata, frequenter casus acciderent, in quibus ad expeditionem necessitatis hujusmodi oporteret, quod per diversas manus et personas transiret pecunia necessitati hujusmodi deputata, quarum omnium personarum impossibile quasi esset dominum principalem pro ipsa necessitate pecuniam deputantem, seu etiam substitutum ab eo, et tertium etiam ab ipso substituto, si casus talis accideret, postea subrogatum, habere notitiam : declaramus et dicimus, quod in hoc articulo, præter dictos duos modos, in necessitatibus præteritis et ingruentibus, quæ possint brevi tempore, vel interdum non brevi, ut supra exprimitur, expediri, ut prædiximus, observandos, ad conservandam ipsius Regulæ ac professorum ejus omnimodam puritatem : quod si præsto sit eleemosynæ hujusmodi elargitor, vel ejus nuntius, qui possit hoc facere et velit ; expresse illi prædicatur a Fratribus, quod sibi placeat, ut, dominio talis pecuniæ cum libera potestate revocandi sibi pecuniam ipsam, penes ipsum semper usque ad conversionem ipsius in rem deputatam libere remanente, ut in aliis duobus casibus superius dictum est, per quorumcumque manus pecunia seu eleemosyna ipsa tractetur, sive per personas ab eo vel a Fratribus nominatas, totum suo consensu, voluntate ac auctoritate procedat. Quo assensum suum præbente prædictis, secure Fratres re emptam vel acquisitam de illa pecunia, per quemcumque, juxta modum adnotatum superius, uti possint.

Ad majorem autem prædictorum omnium claritatem, hac in perpetuum valitura provisionis serie, declaramus, quod Fratres, præfatis modis, ut prædicatur, circa pecuniam in supportandis eorum præteritis et ingruentibus necessitatibus observatis, non intelligantur nec dici possint per se vel interpositam personam pecuniam recipere, contra Regulam vel professionis sui Ordinis puritatem ; cum manifeste pateat

ex præmissis, ipsos Fratres non solum a receptione, proprietate, dominio sive usu ipsius pecuniæ, verum etiam a contrectatione qualibet ipsius, et ab ea pecunia penitus alienos.

QUID FACIENDUM, SI DATOR ELEEMOSINÆ MORIATUR.

6. In eo vero casu, quando, antequam ipsa pecunia in licitum rei habendæ vel utendæ commercium sit conversa, concedentem pecuniam mori contigerit: si concedens in concedendo dixerit vel expresse-rit, quod persona deputata pecuniam ipsam in necessarium usum Fratrum expenderet, quidquid de ipso concedente vivendo vel moriendo contingeret, sive concedens hujusmodi hæredem reliquerit, sive non, possint Fratres ad personam deputatam, non obstante concedentis morte, vel hæredis contradictione, pro ipsa pecunia expendenda recurrere, sicut poterant ad ipsum dominum concedentem.

QUID AGENDUM DE PECUNIA, QUÆ SUPEREST, HABITA
NECESSITATE DETERMINATA.

7. Quia vero puritatem ipsius Ordinis intima cordis affectione zelamus, cum in prædictis casibus ad determinatam necessitatem, ut prædicitur, per aliquem pecuniam concedi contigerit, concedens pecuniam rogari possit a Fratribus quod si quid de pecunia ipsa, habita necessitate determinata, supererit, consentiat ipse concedens, quod residuum præfatæ pecuniæ in res alias pro aliis ipsorum Fratrum prædictis necessitatibus convertatur, quo non consentiente prædictis, ipsum residuum, si quid fuerit, restituatur eidem. Caveant tamen Fratres, quod sollicite se coaptent, ut non plus scienter concedi consentiant, quam verisimiliter aestimari possit rem necessariam, pro qua pecunia ipsa conceditur, valituram.

Et quia in prædictorum seriosa expositione a

dante vel recipiente de facili possit errari, ut clarius utilitati dantium, puritati Ordinis, simplicitati aliquorum simplicium, saluti animarum hinc inde securius consulatur; intellectum illum, qui satis in hoc casu a sane intelligente percipitur, præsentis ac in æternum valituræ constitutionis serie lucidamus, volentes illum ad communem deduci notitiam; videlicet quod semper, quando pecunia Fratribus ipsis mittitur vel offertur, nisi expresse per mittentem vel offerentem aliud exprimatur, prædictis modis prorsus oblata intelligatur et missa. Non enim verisimile est, aliquem eleemosynæ suæ sine expressione modum illum velle præfigere, per quem et donans merito, vel illi quorum necessitatibus intendit per donum hujusmodi providere, vel effectū doni, vel suæ conscientiae puritate fraudentur.

ARTICULUS V.

DE HIS, QUÆ RELINQUUNTUR FRATRIBUS TESTAMENTO.

1. Ad hæc, quia Fratribus ipsis interdum in ultimis voluntatibus sub diversis modis nonnulla legantur, nec expresse, quid de his agendum sit, in Regula vel prædecessorum Nostrorum declarationibus continetur; ne in ipsis dubitari contingat in posterum, providendo legantibus, et Fratrum conscientiis præcavendo, declaramus, ordinamus et dicimus, quod si testator modum, secundum quem Fratribus, eorum conditione inspecta, recipere non liceret, exprimat in legando; ut si legaret Fratribus vineam vel agrum ad excolendum, domum ad locandum, vel similia verba in similibus proferret, aut modos similes in relinquendo servaret, a tali legato et ejus receptione per omnem modum Fratres absterneant.

2. Si vero modum licitum Fratribus in legando testator expresserit, ut si diceret: Lego pecuniam pro Fratrum necessitatibus expendendam, vel domum,

agrum vineam et similia ; ad hoc, quod per certam personam vel personas idoneas distrahantur, et pecunia de rebus ipsis accepta in ædificia vel alia Fratrum necessaria convertatur ; aut in legando similibus modis vel verbis utatur : in hoc casu illud in omnibus et per omnia, consideratis eorum necessitatibus et moderaminibus supradictis, quantum ad Fratres, servari decernimus, quod per Nos est superius in concessis pecuniariis eleemosynis declaratum. Ad quæ legata solvenda tam hæredes testatorum, quam executores se liberales exhibeant. Et etiam Prælati et sæculares, quibus de jure vel consuetudine provisio ista competeret, cum expedierit, se ex officio suo promptos exhibeant, ad pias voluntates decedentium adimplendas. Nam et Nos etiam per modos licitos et Fratrum Regulæ congruos intendimus providere, quod hæredum cupiditas legitimis ictibus feriat, ne pia defunctorum destituatur intentio, ac ipsi Fratres pauperes opportunis auxiliis non fraudentur.

DE LEGATIS INDIFFERENTER RELICTIS.

3. Si vero Fratribus ipsis generaliter aliquid absque modi expressione legetur, in hoc legato sic indeterminate relicto, in omnibus et per omnia intelligi ac servari volumus, et in perpetuum præsentī Constitutione jubemus, quod supra in pecuniaria eleemosyna Fratribus indeterminate oblata vel missa volumus ac expressimus observari : videlicet ut sub modo licito Fratribus intelligatur esse relictum ; ita quod nec legans merito, nec Fratres ipsi effectu relictī fraudentur.

ARTICULUS VI.

DE COMMUTATIONE RERUM MOBILIIUM.

1. Quia vero libros et alia mobilia, quibus tam Ordo quam Fratres utuntur, quorum dominium, cum non sint dominii aliorum, ad præfatam Ecclesiam specialiter spectare dignoscitur, interdum contingit, seu expedit, vendi vel etiam commutari; Fratrum utilitatibus et eorum conscientis providere volentes, eadem auctoritate concedimus, ut commutatio talium rerum, et ad eas res, quarum usum Fratribus licet habere, de generalium et provincialium Ministrorum in suis administrationibus, conjunctim vel divisim, auctoritate procedat, quibus etiam de dispositione usus talium rerum concedimus ordinare. Si vero res hujusmodi æstimato pretio vendi contingat, cum Fratribus ipsis per se vel per alium recipere pecuniam, Regula prohibente, non liceat, ordinamus et volumus, quod talis pecunia seu pretium recipiatur et expendatur in rem licitam, cujus usum Fratribus licet habere, per procuratorem a præfata Sede, vel a Cardinale gubernationem per ipsam Sedem gerente ejusdem Ordinis deputandum, juxta modum in superioribus necessitatibus præteritis et ingruentibus ordinatum.

DE LARGITIONE VILIIUM.

2. De vilibus autem mobilibus vel parum valentibus, liceat ex præsentis Nostræ Concessionis Fratribus, pietatis seu devotionis intuitu, vel pro alia honesta et rationabili causa, obtenta super hoc prius superiorum suorum licentia, juxta quod inter Fratres in generali vel in provincialibus Capitulis, tam de ipsis rebus vilibus seu parum valentibus, et earum valore, quam præfata licentia, scilicet a quibus et qualiter

sit habenda, extiterit ordinatum, intra et extra Ordinem aliis elargiri.

ARTICULUS VII.

DE VESTIBUS FRATRUM.

1. Licet autem contineatur in Regula, quod *Fra-
tres habeant unam tunicam cum caputio et aliam sine
caputio*, et videri possit illa fuisse instituentis intentio,
quod necessitate cessante, pluribus non utantur; de-
claramus, quod possint Fratres de licentia Ministro-
rum et Custodum, conjunctim et divisim in admini-
strationibus sibi commissis, cum eis videbitur, pensa-
tis necessitatibus et aliis circumstantiis, quæ secun-
dum Deum et Regulam attendendæ videntur, uti pluri-
bus; nec per hoc videantur a Regula deviare, cum
etiam in ipsa dicatur expresse, quod *Ministri et Cus-
todes de infirmorum necessitatibus, et Fratribus, induen-
dis sollicitam curam gerant, secundum loca et tempora
et frigidas regiones*.

2. Et quamquam prædicta Regula contineat,
quod de *Fratribus induendis et necessitatibus infir-
morum Ministri tantum et Custodes sollicitam curam
gerant*; et dictio illa *tantum* adeo Ministros et
Custodes in hac cura perstringere videatur quod
ab ea ceteros prima facie excludere videatur; quia
tamen sollicite considerare Nos convenit, et tem-
pus Regulæ institutæ, quo Fratres isti ad compa-
rationem præsentem numero pauci erant, et forsan
Ministri et Custodes videbantur tunc ad ista procu-
randa posse sufficere; ac nihilominus multiplicationem
Fratrum, et moderni temporis qualitatem; nec sit
verisimile beatum Franciscum institutorem Regulæ
vel ipsis Ministris et Custodibus impossibilitatis jugum
voluisse præfigere, vel ex ipsius impossibilitatis conse-
quentia Fratres ipsos suis necessitatibus velle carere:
concedimus, quod ipsi Ministri et Custodes possint

per alios hujusmodi curæ sollicitudinem exercere. Debent etiam et alii Fratres curam hujusmodi quæ præfatis Ministris et Custodibus præcipue incumbit ex hac Regula, cum sibi ab illis commissa fuerit, gerere diligenter.

ARTICULUS VIII.

DE MODO LABORANDI.

1. Continetur quoque in Regula, quod Fratres, *quibus gratiam dedit Dominus laborandi, laborent fideliter et devote ; ita quod, excluso otio animæ inimico, sanctæ orationis et devotionis spiritum non extinguant.* Quia vero ex verbo isto Fratres ipsos de otiositate vitæ et de Regulæ transgressione improbe notare interdum hactenus aliqui sunt conati ; Nos morsus hujusmodi nefarios reprimentes, declaramus, quod, consideratis verbis prædictis, et forma seu modo loquendi sub quibus Fratres ad hujusmodi exercitium inducuntur, non videtur ea fuisse instituentis intentio, quod vacantes studio vel divinis officiis et ministeriis exequendis, manuali labori seu operationi subiceret, vel ad hoc illos arctaret, cum exemplo CHRISTI et multorum sanctorum Patrum, labor iste spiritualis tanto illi præponderet, quanto quæ sunt animæ, corporalibus præferuntur.

2. Ad alios vero, qui se in prædictis spiritualibus, operibus non exercent, nisi tales aliorum Fratrum licitis servitiis occupentur, ne otiose vivant, verba prædicta declaramus extendi ; nisi et tales tam excellentis et notabilis contemplationis et orationis existerent, quod merito propter hoc non essent a tanto bono pro hujusmodi exercitio subtrahendi. Fratres enim quantumcunque studio vel divinis ministeriis non vacantes, sed aliorum Fratrum studio, vel aliis divinis officiis et ministeriis vacantium, servitiis inhærentes, cum ipsis eisdem, quibus serviunt, sustentari merentur :

quod adstruitur illa æqua lege sancitum, qua strenuus pugnator ille David juste decrevit, videlicet, quod descendantium ad prælium, et remanentium ad sarcinas, portio æquaretur.

ARTICULUS IX.

DE PRÆDICATORIBUS.

1. Verum quia expresse continetur in Regula, quod *Fratres non prædicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum*; Nos in hoc et deferentes Regulæ, et nihilominus auctoritatem Apostolicæ plenitudinis conservantes, dicimus, quod prædictum verbum ad litteram, sicut Regula ipsa protulit, observetur: nisi per Sedem Apostolicam circa hoc pro utilitate populi Christiani sit concessum, vel ordinatum aliud, vel in posterum concedatur, seu etiam ordinetur.

2. Et quia in eodem Capitulo Regulæ immediate subjungitur, quod *nullus Fratrum populo penitus audeat prædicare nisi a Ministro generali fuerit examinatus, et etiam approbatus, ac ab eo prædicationis officium sibi sit concessum*; Nos et statum præteritum ipsius Ordinis in paucitate sui, et modernum in ampliato Fratrum numero, ac utilitatem animarum, ut condecet, advertentes, concedimus quod nedum Generalis examinare et approbare Fratres prædicaturos in populis, ac illis concedere licentiam prædicandi, quatenus personæ idoneitatem et prædicationis officium licentia ipsa respiceret, prout in Regula continetur: verum etiam provinciales Ministri hoc possint in Capitulis provincialibus cum Definitoribus, quod etiam hodie observari dicitur, et in Fratrum privilegiis contineri: quam quidem licentiam præfati Ministri revocare et suspendere valeant, et aretare, sicut et quando id eis videbitur expedire.

ARTICULUS X.

DE MODO RECIPIENDI FRATRES AD ORDINEM.

1. Sed quoniam in desideriis Nostris hoc geritur, ut ad DEI gloriam salus proficiat animarum, ac dictus Ordo, per quem jugiter ad amorem divinum affectio christianæ Religionis accenditur, merito et numero augeatur; concedimus et præsentì Statuto firmamus, licere non solum Generali, sed etiam provincialibus Ministris, personas fugientes a sæculo in Fratres recipere, quæ Ministrorum provincialium licentia per ipsum Generalem, sicut expedire viderit, possit arctari; Vicarii vero provincialium Ministrorum ex officio vicariæ licentiam hanc sibi noverint interdictam, nisi per Ministros eosdem, quibus hoc posse committere Vicariis et aliis licere decernimus, hoc ipsis Vicariis specialiter committatur. Caveant tamen ipsi Provinciales, quod hoc non indiscrete, non passim, sed sic considerate committant, sicque illos, quibus hoc committi contigerit, fidelibus consiliis fulciant, quod omnia discrete procedant.

2. Nec indifferenter omnes admittantur ad Ordinem, sed illi tantum, qui suffragantibus eis litteratura, idoneitate, vel aliis circumstantiis, possint utiles esse Ordini, sibi que per vitæ meritum, ac aliis proficere per exemplum.

ARTICULUS XI.

DE MITTENDO CUSTODE CUSTODUM AD CAPITULUM GENERALE.

1. Insuper dubitantibus Fratribus prædicti Ordinis, an pro eo quod in Regula dicitur, *ut decedente Generali Ministro, a provincialibus Ministris et Custodibus in Capitulo Pentecostes fiat electio successoris*, omnium Custodum multitudinem oporteat ad generale Capitulum convenire; aut, ut omnia cum majori

tranquillitate tractentur, sufficere possit ut aliqui de singulis Provinciis, qui vocem habeant aliorum, intersint: taliter respondemus, ut scilicet singularum Provinciarum Custodes unum ex se constituent, quem cum suo provinciali Ministro pro seipsis ad Capitulum dirigant, voces aut vices suas committentes eidem. Quod etiam cum constituerint per seipsos, statutum hujusmodi duximus approbandum. Quod idem prædecessor Noster Gregorius nonus in casu hujusmodi dicitur respondisse.

ARTICULUS XII.

DE INGRESSU ET ACCESSU AD MONASTERIA MONIALIUM.

1. Denique quia continetur in Regula supradicta, quod *Fratres non ingrediantur monasteria Monacharum, præter illos, quibus a Sede prædicta concessa fuerit licentia specialis*; quanquam hoc de monasteriis pauperum Monialium inclusarum Fratres hactenus intelligendum esse crediderint, cum earum Sedes præfata curam habeat specialem, et intellectus hujusmodi per Constitutionem quandam tempore Regulæ datæ, vivente adhuc B. Francisco, per provinciales Ministros fuisse credatur in generali Capitulo declaratus: iidem Fratres certificari nihilominus postulaverunt, an hoc de omnibus generaliter, cum Regula nullum excipiat, an de illis solum monasteriis Monialium prædictarum debeat intelligi. Nos utique generaliter id esse prohibitum de quarumlibet cœnobiis Monialium respondemus: et nomine monasterii volumus claustrum, domos et officinas interiores intelligi; pro eo quod ad alia loca, ubi homines sæculares conveniunt, possunt Fratres illi, causa prædicationis vel eleemosynæ petendæ accedere, quibus id a Superioribus suis pro sua fuerit maturitate vel idoneitate concessum, exceptis semper prædictarum monasteriis in-

clusarum, ad quæ nulli datur accedendi facultas sine Sedis ejusdem licentia speciali, quod etiam ipsum idem prædecessor Noster Gregorius IX in eo casu dicitur respondisse.

ARTICULUS XIII.

AN AD TESTAMENTUM B. P. N. FRANCISCI FRATRES
OBLIGENTUR.

1. Ceterum sanctæ memoriæ confessor CHRISTI Franciscus, Fratribus mandasse dicitur circa ultimum vitæ suæ, cujus mandatum ipsius dicitur Testamentum, quod *verba ipsius Regulæ non glossentur, et, ut verbis utamur ejusdem, quod sic vel sic intelligi debeant, non dicatur*; adjiciens, quod *Fratres nullo modo litteras aliquas ab Apostolica Sede petant*; et alia quædam interserens, quæ non possent sine multa difficultate servari. Propter quod Fratres hæsitantes, an tenerentur ab observantiam Testamenti prædicti, dubitationem hujusmodi per eundem prædecessorem Nostrum Gregorium IX petierunt de ipsorum conscientiiis amoveri. Qui, sicut asseritur, attendens periculum animarum, et difficultates, quas propter hoc possent incurrere, dubietatem de ipsorum conscientiiis amovendo, dixit: Fratres ipsos ad ipsius mandati observantiam non teneri, quod sine consensu Fratrum, et maxime Ministrorum, quos universos tangebatur, obligare nequivit, nec successorem suum quomodolibet obligavit, cum non habeat imperium par in parem. Nos autem circa præsentem articulum nihil duximus innovandum.

ARTICULUS XIV.

HÆC DECLARATIO TANTUM SERVANDA IN IIS, QUÆ HABET
COMMUNIA CUM DECLARATIONIBUS SUMMORUM PONTI-
CUM PRÆCEDENTIUM.

1. Ad hæc a nonnullis prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus circa declarationem ipsius Regulæ et ipsam Regulam contingentia, diversas litteras intelleximus emanasse. Sed nec per hoc mordacium prædictorum contra Regulam ipsam et Fratres quievit insultus; nec per ipsas litteras statui Fratrum providetur in multis, in quibus de novo vel aliter necessario providendum esse, multorum postea casuum contingentium experientia indicavit. Nos itaque, ne litterarum hujusmodi et præsentis Constitutionis diversitas, vel intellectus adversitas in prædictorum observatione Fratrum animos perturbaret, et ut plenius, clarius et certius eorum statui et observantiæ prædictæ Regulæ consulatur, in omnibus et singulis illis articulis, quos Constitutio ipsa continet, quamquam ipsi vel eorum aliqui contineantur in aliis litteris Apostolicis supradictis; hanc Nostram Constitutionem, declarationem, seu ordinationem tantum a Fratribus ipsis præcise ac inviolabiliter decernimus perpetuis temporibus observandam.

ARTICULUS XV.

DE HUIUS DECLARATIONIS FIRMITATÉ, AUCTORITATE AC
PUBLICATIONE.

1. Cum igitur ex prædictis et aliis per Nos cum multa maturitate discussis, Regula ipsa licita, sancta, perfecta et observabilis, nec ulli patens discrimini evidenter appareat; illa et omnia suprascripta per Nos statuta, ordinata, concessa, disposita, decreta,

declarata etiam et suppleta, de Apostolicæ potestatis plenitudine approbamus, confirmamus et volumus existere perpetuæ firmitatis: in virtute obedientiæ districtæ præcipientes, quod hæc Constitutio, sicut ceteræ Constitutiones vel decretales Epistolæ, legatur in scholis.

2. Et quia sub colore liciti nonnulli contra Fratres ipsos et Regulam in legendo, exponendo atque glossando, possent dirum virus suæ iniquitatis effundere, ac ipsius Constitutionis intellectum ipsum in diversas et adversas sententias producentes suis adinventionibus depravare, et opinionum diversitas ac distortio intellectus multorum pios animos posset involvere, et a Religionis ingressu multorum corda subtrahere: talium detrahentium vitanda perversitas cogit Nos viam ipsis ad prædicta præcludere, et certum procedendi modum hanc Constitutionem legentibus præfinire. Itaque sub pœna excommunicationis et privationis officii ac beneficii districtæ præcipimus, ut præsens Constitutio, cum ipsam legi contigerit, sicut prolata est, sic fideliter exponatur ad litteram: concordantiæ, contrarietates, seu diversæ vel adversæ opiniones, a lectoribus seu expositoribus nullatenus inducantur. Super ipsa Constitutione glossæ non fiant, nisi forsân, per quas verbum vel verbi sensus seu constructio, vel ipsa Constitutio quasi grammaticaliter ad litteram vel intelligibilius exponatur. Nec intellectus ipsius per legentem depravetur in aliquo, seu distorqueatur ad aliud, quam littera ipsa sonat.

3. Et ne Sedem prædictam contra detractores hujusmodi oporteat ulterius laborare, universis ac singulis cujuscumque præeminentiae, conditionis aut status, districtæ præcipimus, ne contra prædictam Regulam et statum Fratrum prædictorum, seu contra præmissa per Nos statuta, ordinata, concessa, disposita, decreta, declarata, suppleta, approbata et etiam confirmata dogmatizent, scribant, determinent, prædicent, seu prave loquantur, publice vel occulte. Sed si quid penes aliquem in his ambiguitatis emergerit,

ad culmen prædictæ Sedis Apostolicæ deducatur, ut ex auctoritate Apostolica sua in hoc manifestetur intentio; cui soli concessum est in his Statuta condere, et edita declarare.

4. Glossantes vero in scriptis Constitutionem ipsam aliter, quam eo modo, quem diximus, Doctores vero insuper et Lectores, dum docent in publico, ex certa scientia et deliberate intellectum Constitutionis hujusmodi depravantes, facientes quoque commentum, scripturas seu libellos, ac ex certa scientia et deliberate derminantes in scholis, seu prædicantes contra prædicta, vel aliqua seu aliquod prædictorum, non obstantibus aliquibus privilegiis, vel indulgentiis aut litteris Apostolicis, quibuscumque dignitatibus, personis, ordinibus aut locis, religiosis vel sæcularibus, generaliter vel singulariter, sub quacumque forma vel expressione verborum concessis, quæ nolumus aliquibus in præmissis quomodolibet suffragari, excommunicationis sententiæ, quam nunc in ipsos proferimus, se noverint subjacere, a qua per neminem, nisi per Romanum Pontificem, possint absolvi. Insuper tam istos, contra quos per Nos excommunicationis est prolata sententia, quam alios, si qui fuerint, contra præmissa vel eorum aliquod venientes, ad Sedis memoratæ volumus deduci notitiam; ut quos provisus modus æquitatis non arcet a vetitis, compescat rigor Apostolicæ ultionis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, ordinationis, concessionis, dispositionis, suppletionis, approbationis, confirmationis et constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Suriani XVIII Kalendas Septembris, Pontificatus Nostri anno secundo.

INCIPIT DECLARATIO
REGULÆ FRATRUM MINORUM

EDITA A DOMINO PAPA

CLEMENTE V.

CLEMENS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI,
AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

1. Exivi de paradiso, dixi, rigabo hortum plantationum, ait ille cælestis agricola, qui vere fons sapientiæ, Verbum DEI a Patre, in Patre manens, genitum ab æterno, novissime diebus istis, fabricante sancto SPIRITU in utero Virginis caro factum, exivit homo ad opus arduum redemptionis humani generis peragendum, exemplar se dando cælestis vitæ, præbens hominibus semetipsum. Verum quia plerumque mortalis vitæ sollicitudinibus pressus homo, mentis aspectum ab exemplaris hujusmodi intuitu divertebat, verus noster Salomon in solo militantis Ecclesiæ hortum voluptatis inter ceteros quemdam fecit, a procellosis mundi fluctibus elongatum, in quo quietius ac securius vacaretur contemplandis servandisque hujusmodi operibus exemplaris. In hunc introivit ipse, ut rigaret ipsum fœcundis aquis spiritualis gratiæ et doctrinæ. Hic hortus siquidem est Fratrum Minorum sancta religio, quæ muris regularis observantiæ firmiter undique circumclusa, intra se, solo contenta Deo, adornatur abunde novellis plantationibus filiorum. Ad hunc veniens dilectus DEI filius mortificantis pœnitentiæ myrrham metit cum aromatibus, quæ suavitate mira universis odorem attrahentis sanctimonie circumfundunt. Hæc est illa cælestis vitæ forma et Regula, quam descri-

psit ille confessor CHRISTI eximius sanctus Franciscus, ac servandam a suis filiis verbo docuit pariter et exemplo.

2. Quia vero dictæ sanctæ Regulæ professores ac æmulatores devoti, ut et alumni et veri filii tanti patris, affectabant, sicut et ferventer affectant, ad purum et ad plenum præmissam Regulam firmiter observare; attendentes quædam, quæ dubium poterant afferre sensum, in ipsius Regulæ serie contineri, pro ipsorum declaratione habenda recurrerunt prudenter olim ad apicem Apostolicæ dignitatis, ut certificati per ipsam, *cujus pedibus etiam per ipsam Regulam sunt subjecti*, possent Domino, pulsus cunctis dubiis, cum plena claritate conscientiaë deservire. Horum autem piis ac justis supplicationibus plures prædecessores Nostri Romani Pontifices successive, sicut dignum erat, applicantes aures et animum, declaraverunt ea, quæ dubia videbantur: ediderunt nonnulla, et aliqua concesserunt, sicut expedire videbant Fratrum conscientiaë, ac puræ observantiaë status, Verum, quia plerumque ubi culpa non est, eam timere solent conscientiaë timorataë, quæ in via DEI quodcumque devium expavescunt, non sunt ad plenum ex dictis declarationibus dictorum omnium Fratrum conscientiaë quietataë, quin circa aliqua ad Regulam, ipsorumque statum pertinentia, dubitationum in ipsis fluctus aliqui generentur et oriantur, sicut ad aures nostras pluries, et de quampluribus in publicis et privatis consistoriis est perlatum. Quapropter per ipsos Fratres Nobis extitit humiliter supplicatum, quatenus prædictis dubiis, quæ occurrerunt, et quæ possunt occurrere in futurum, adhibere opportuna declarationis remedia de benignitate Sedis Apostolicæ curaremus.

3. Nos igitur, cujus animus ab ætate tenera pia devotione efferbuit ad hujusmodi professores Regulæ et ad Ordinem ipsum totum, nunc autem ex communi cura pastoralis regiminis, quam immeriti sustine-

mus, ad ipsos fovendos, dulcius et attentius gratiosis favoribus prosequendos, tanto provocamur ardentius, quanto frequentius intenta mente revolvimus fructus uberes, quos ex eorum exemplari vita et salutari doctrina, toti universali Ecclesiæ continue cernimus provenire; tam pia supplicantium intentione commoti, ad peragendum diligenter quod petitur, studia Nostra duximus convertenda; ipsaque dubia per plures Archiepiscopos et Episcopos, et in Theologia Magistros, et alios litteratos, providos et discretos, examinari fecimus diligenter.

CAPUT I.

DE OBSERVANTIONE PRÆCEPTORUM ET CONSILIORUM EVANGELICORUM.

1. Cum igitur in primis ex eo, quod in dictæ Regulæ principio habetur: *Regula et vita Fratrum Minorum hæc est, scilicet Domini Nostri JESU CHRISTI sanctum Evangelium observare, in obedientia vivendo, sine proprio et in castitate*: item infra: *Finito vero anno probationis, recipiantur ad obedientiam, promittentes vitam istam semper et Regulam observare*: ita circa finem Regulæ: *Paupertatem et humilitatem et sanctum Evangelium Domini Nostri JESU CHRISTI quod firmiter promissimus, observemus*; fuit hæsitatum, an Fratres ejusdem Ordinis ad omnia, tam præcepta quam consilia Evangelii, ex professione suæ Regulæ teneantur. Quibusdam dicentibus, quod ad omnia, aliis autem asserentibus, quod ad sola illa tria consilia, videlicet vivere in obedientia, in castitate et sine proprio, et ad ea, quæ sub verbis obligatoriis ponuntur in Regula obligantur: Nos circa hunc articulum prædecessorum Nostrorum vestigiis inhærentes, ipsumque articulum, quoad aliquid clarius prosequentes, dictæ hæsitati duximus respondendum, quod cum votum determinatum cujuslibet habeat

cadere sub certo, vovens Regulam non potest dici teneri, ex vi voti huiusmodi, ad ea consilia Evangelica, quæ in Regula non ponuntur. Et quidem B. Francisci, conditoris Regulæ, hæc probatur fuisse intentio, ex hoc quod quædam Evangelica consilia in Regula posuit, aliis prætermisissis. Si enim per istud verbum: *Regula et vita Fratrum Minorum hæc est, etc.* intendisset eos ad omnia consilia Evangelica obligare, superflue et nugatorie quædam eorum, suppressis ceteris, in Regula expressisset.

2. Cum autem natura termini restrictivi hoc habeat, quod sic excludit ab ipso extranea, quod cuncta ad ipsum pertinentia concludit: declaramus et dicimus, quod dicti Fratres non solum ad illa tria vota nude et absolute accepta, ex professione suæ Regulæ obligantur, sed etiam tenentur ad ea omnia implenda, quæ sunt pertinentia ad hæc tria prædicta, quæ Regula ipsa ponit. Nam si ad hæc tria prædicta tantum præcise et nude promittentes se servare Regulam, *vivendo in obedientia, castitate et sine proprio*, et non etiam ad omnia contenta in Regula, quæ hæc tria modificant, arctarentur, pro nihilo et vane proferrentur hæc verba: *Promittendo semper hanc Regulam observare*: ex quo ex his verbis nulla obligatio nasceretur. Nec tamen putandum est, quod B. Franciscus professores hujus Regulæ, quantum ad omnia contenta in Regula, modificantia tria vota, seu ad alia in ipsa expressa, intenderit æqualiter esse obligatos; quin potius aperte discrevit, quod quoad quædam ipsorum ex vi verbi transgressio est mortalis, et quoad quædam alia non: cum ad quædam ipsorum verbum apponat præcepti vel æquipollentis eidem, et quoad aliqua verbis aliis sit contentus.

DE IIS, QUÆ ÆQUIPOLLENT PRÆCEPTO.

3. Item quia præter ea, quæ expresse verbo præcepti ac exhortationis seu monitionis ponuntur in

Regula, nonnulla verbo imperativi modi negative vel affirmative apposito inseruntur, hactenus extitit dubitatum, an tenerentur ad ista, ut ad habentia vim præcepti. Et quia, ut intelleximus, non minuitur hoc dubium, sed augetur ex eo quod felicitis recordationis Nicolaus Papa tertius prædecessor Noster noscitur declarasse, quod Fratres ipsi ex professione suæ Regulæ sunt adstricti ad ea consilia Evangelica, quæ in ipsa Regula præceptorie vel inhibitorie, seu sub verbis æquipollentibus, exprimuntur, et nihilominus ad eorum omnium observantiam, quæ ipsis in eadem Regula sub verbis obligatoriis indicuntur; supplicaverunt prædicti Fratres, ut ad ipsorum conscientias serenandas declarare, quæ horum censi debent præceptis æquipollentia ac obligatoria, dignaremur.

4. Nos itaque, qui in sinceris horum conscientiis delectamur, attendentes, quod in his, quæ animæ salutem respiciunt, ad vitandos graves remorsus conscientiæ, pars securior est tenenda: dicimus, quod licet Fratres non ad omnium, quæ sub verbis imperativi modi ponuntur in Regula, sicut ad præceptorum seu præceptis æquipollentium observantiam teneantur; expedit tamen ipsis Fratribus ad observandam puritatem Regulæ et rigorem, quod ad ea sicut ad æquipollentia præceptis se noverint obligatos, quæ hic inferius annotantur. Ut autem hæc, quæ videri possunt æquipollentia præceptis ex vi verbi, vel saltem ratione materiæ, de qua agitur, sed ex utroque, sub compendio habeantur, declaramus, quod illud quod ponitur in Regula:

De non habendo plures tunicas, quam unam cum caputio, et aliam sine caputio:

Item, de non portandis calceamentis, et de non equitando extra casum necessitatis:

Item, quod Fratres vilibus induantur:

Item, quod jejunare a festo omnium Sanctorum usque ad Natale DOMINI, et in sextis feriis teneantur:

Item, quod Clerici faciant divinum Officium se-

cundum ordinem sanctæ Romanæ Ecclesiæ :

Item, quod *Ministri et Custodes pro necessitatibus infirmorum, et Fratribus induendis sollicitam curam gerant :*

Item, quod *si quis Fratrum in infirmitatem ceciderit, alii Fratres debent ei servire :*

Item, quod *Fratres non prædicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum :*

Item, quod *nullus audeat penitus populo prædicare, nisi a generali Ministro, vel aliis, quibus secundum declarationem prædictam id competit, fuerit examinatus, approbatus et ad hoc institutus :*

Item, quod *Fratres, qui cognoscerent se non posse promissam Regulam spiritaliter observare, debeant et possint ad suos Ministros recurrere :*

Item, quod omnia, quæ ponuntur in Regula, tam ad formam habitus novitiorum quam etiam professorum, necnon ad receptionis modum ac professionem spectantia, nisi recipientibus quoad habitum novitiorum, sicut dicit Regula, secundum DEUM aliter videatur : hæc, inquam, omnia sunt a Fratribus tanquam obligatoria observanda.

Item, Ordo communiter sensit, tenet et tenuit ab antiquo, quod ubicumque ponitur in Regula hoc vocabulum *teneantur*, obtinet vim præcepti, et observari debet a Fratribus sicut tale.

CAPUT II.

AN LICEAT FRATRIBUS RECIPERE ALIQUID DE BONIS INGREDIENTIUM ORDINEM ?

1. Ceterum quia CHRISTI Confessor prædictus, agendorum ac servandorum circa recipiendos ad Ordinem Ministris et Fratribus modum præbens, dixit in Regula, *quod caveant Fratres et eorum Ministri, ne sint solliciti de rebus suis temporalibus, ut libere faciant*

de eis quidquid ipsis a Domino fuerit inspiratum ; licentiam tamen habeant ipsi Ministri mittendi eos ad aliquos DEUM timentes, si consilium requiratur, quorum consilio sua bona pauperibus erogentur : dubitaverunt et dubitant multi Fratrum, an liceat ipsis de bonis ingredientium quidquam recipere, si donetur, et si ad dandum personis et Conventibus possint eos inducere sine culpa : si etiam ad disponendum de distributione rerum talium debeant ipsi Ministri seu Fratres dare consilium, ubi ad consulendum alii, quam ex ipsis, ad quos ingressuri mittantur, possint idonei inveniri. Nos autem considerantes attente intendisse sanctum Franciscum suæ Regulæ professores, quos fundaverat in maxima paupertate, ab affectu temporalium rerum ipsorum ingredientium per dicta verba specialiter et totaliter elongare, ut quantum est ex parte Fratrum ipsorum, receptio ad Ordinem sancta et purissima appareret, et ne aliquo modo oculum viderentur habere ad bona eorum temporalia, sed ad ipsos tantum divino servitio mancipandos : dicimus de cetero debere tam Ministros, quam Fratres ceteros a dictis inductionibus ad sibi dandum, et suasionibus, necnon et dandis circa distributionem consiliis abstinere ; cum per hoc ad timentes DEUM status alterius mitti debeant, non ad Fratres, ut vere cunctis pateant esse tam salubris instituti paterni studiosi, zelatores seduli et perfecti.

2. Cum vero facere de rebus suis, quod DOMINUS inspirabit, ipsamet Regula ingredientibus liberum vilet esse, non videtur, quin liceat eis recipere, consideratis scilicet eorum necessitatibus et moderaminibus declarationis jam dictæ, si quid de bonis suis intrans, sicut et ceteris pauperibus, per modum eleemosynæ libere velit dare. Cavere tamen in acceptione oblatorum talium decet Fratres, ne ex receptorum quantitate notabili præsumi possit sinister oculus contra ipsos.

CAPUT III.

DE FRATRUM VESTIMENTIS ET EORUM VILITATE.

1. Præterea cum dicatur in Regula, quod *illi, qui jam promiserunt obedientiam, habeant unam tunicam cum caputio et aliam sine caputio, qui habere voluerint; item, quod Fratres omnes vestimentis vilibus induantur*; Nosque prædicta verba declaravimus æquipollere præceptis: volentes hæc determinari plenius, dicimus, quantum ad numerum tunicarum, quod pluribus uti non licet, nisi in necessitatibus, quæ haberi possunt ex Regula, secundum quod hunc passum memoratus prædecessor Noster plenius declaravit.

2. Vilitatem autem vestium, tam habitus quam interiorum tunicarum, illam intelligi debere dicimus, quæ secundum consuetudinem vel conditionem patriæ debeat, quantum ad colorem panni et pretium, vilitatis merito reputari. Non enim quoad regiones omnes potest determinatus unus modus in talibus assignari. Hujusmodi etiam vilitatis iudicium Ministris et Custodibus seu Guardianis duximus committendum, eorum super hoc conscientias onerantes, ita tamen, quod servent in vestibus vilitatem.

3. Quorum etiam Ministrorum, Custodum et Guardianorum iudicio eodem modo relinquimus, pro qua necessitate possint ipsi Fratres calceamenta portare.

DE JEJUNIIS.

4. Deinde, cum duobus temporibus annotatis in Regula, scilicet *a festo omnium Sanctorum usque ad Nativitatem Domini*, et maximæ Quadragesimæ, in quibus jejunare tenentur, inseratur in eadem Regula: *Aliis autem temporibus non teneantur, nisi sexta feria jejunare*; et ex hoc voluerunt aliqui dicere, quod dicti Ordinis Fratres non teneantur, nisi ex conde-

centia, ad alia jejunia, quam ad ista: declaramus debere intelligi, eos non tener ad jejunium aliis temporibus, præterquam in jejuniis ab Ecclesia constitutis. Non est enim verisimile, quod vel institutor Regulæ, vel etiam confirmator, absolvere ipsos intenderit a servandis illis jejuniis, ad quæ de communi statuto Ecclesiæ obligantur ceteri Christiani.

CAPUT IV.

DE OBSERVATIONE PRÆCEPTI NON RECIPIENDI PECUNIAM.

1. Porro cum dictus Sanctus, volens Fratres suos super omnia a denariis seu pecunia esse totaliter alienos, præcepit firmiter Fratribus universis, *ut nullo modo denarios vel pecuniam recipiant per se vel per interpositam personam*; istumque articulum declarans idem prædecessor Noster, casus et modos posuerit, quibus servatis a Fratribus, non possunt dici nec debent, per se vel per alium, pecuniæ receptatores contra Regulam vel sui Ordinis puritatem: dicimus Fratres tenere cavere summopere, quod pro aliis causis et sub modis aliis, quam ponat dicti prædecessoris Nostri declaratio, ad dantes pecunias sive deputatos nuncios non recurrant; ne, si secus ab ipsis attentatum fuerit, transgressores præcepti et Regulæ merito possint dici. Nam ubi aliquid alicui generaliter prohibetur, quod expresse non conceditur, intelligitur denegatum. Quocirca quæstus omnis pecuniæ ac oblationum pecuniarum receptio, in ecclesiis vel alibi cippi vel trunci ordinati ad offerentium seu donantium pecunias reponendas, necnon et quicumque recursus alius ad pecunias seu habentes ipsas, qui per declarationem prædictam non conceditur, hæc, inquam, omnia sunt eis simpliciter interdicta.

2. Cum etiam recursus ad amicos spirituales expresse tantum in duobus casibus secundum Regu-

lam concedatur, videlicet pro necessitatibus infirmorum et Fratribus induendis; idque pie et rationabiliter, considerata necessitate vitæ, ad alias necessitates Fratrum pro tempore occurrentes, cessantibus eleemosynis, seu etiam ingruentes, sæpeditus prædecessor Noster duxerit extendendum: attendant Fratres præfati, quod pro nullis causis aliis, quam prædictis vel similibus, in via vel alibi recurrere licet eis ad amicos hujusmodi, sive sint dantes pecunias, sive deputati per ipsos, sive nuntii vel depositarii, seu alio quovis nomine appellentur, etiamsi concessi per eandem declarationem modi circa pecuniam integre servarentur.

3. Denique cum idem Confessor summe affectaverit suæ Regulæ professores totaliter esse abstractos ab affectu et desiderio terrenorum, et specialiter a pecunia, et ejus usus totaliter expertes, sicut probat prohibitio de recipienda pecunia, in Regula sæpius repetita; curare Fratres vigilanter necesse est, quod cum ex causis prædictis et modis ad habentes pecunias deputatas pro ipsorum necessitatibus recurrere oportebit ad tenentes ipsas, quicumque hi fuerint, principales vel nuntii, in omnibus sic se gerant, quod se cunctis ostendant in dictis pecuniis, sicut nec habent, penitus nil habere.

4. Quapropter præcipere, quod et qualiter pecunia expendatur, computumque exigere de expensa, eam quomodocunque repetere sive deponere, aut deponi facere, capsulam pecuniæ vel ejus clavem deferre; hos actus et consimiles sibi Fratres illicitos esse sciant. Prædicta enim facere ad solos dominos pertinet, qui dederunt, et eos, quos ipsi deputaverunt ad hoc ipsum.

CAPUT V.

DE EXPROPRIATIONE FRATRUM.

1. Proinde cum vir Sanctus, paupertatis præmissæ in Regula modum exprimens, dixerit in eadem : *Fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem, sed tanquam peregrini et advenæ in hoc sæculo, in paupertate et humilitate DOMINO famulantes, vadant pro eleemosyna confidenter* ; sicque declaratum extitit per nonnullos prædecessores Nostros Romanos Pontifices, hanc expropriationem intelligi debere tam in speciali quam etiam in communi, propter quod et rerum omnium concessarum, oblatarum et donatarum Fratribus, quas et quarum usum, facti scilicet, Ordini vel ipsis Fratribus licet habere, proprietatem et dominium in se et Romanam Ecclesiam receperunt, dimisso ipsis Fratribus in eis tantummodo usu facti simplicis ; ad Nostrum fuerunt deducta examen, quæ in Ordine fieri dicebantur, et videbantur prædicto voto et puritati Ordinis repugnare, videlicet, ut ea prosequamur ex ipsis, quæ remedio credimus indigere.

2. Quod se institui hæredes non solum sustinent, sed procurant ;

item, quod redditus annuos recipiunt interdum in tam notabili quantitate, quod Conventus habeant totaliter unde vivant ;

item, quod cum ipsorum negotia, etiam pro rebus temporalibus, in curiis agitantur, assistunt advocatis et procuratoribus, et ad instigandum eosdem se ibidem personaliter repræsentant ;

item, quod executiones ultimarum suscipiunt voluntatum, et gerunt ; seque intromittunt quandoque de usurarum, vel male ablatorum dispositionibus, seu restitutionibus faciendis ;

item, quod alicubi non solum excessivos hortos, sed etiam vineas magnas habent, de quibus tam de

oleribus quam de vino multum colligitur ad vendendum;

item, quod temporibus messium vel vindemiarum sic copiose granum et vinum mendicando, vel aliunde emendo, colliguntur a Fratribus, et in cellariis et granariis reconduntur, quod per anni residuum absque eorum mendicatione possunt transigere vitam suam;

item, quod Ecclesias vel alia ædificia faciunt, vel procurant fieri in quantitate et curiositate figuræ et formæ ac sumptuositate notabiliter excessiva, sic quod non videntur habitacula pauperum, sed magnatum. Paramenta etiam ecclesiastica in plerisque locis tam multa habent et tam notabiliter pretiosa, quod excedunt is his magnas Ecclesias cathedrales.

Equos insuper et arma eis oblata in funeralibus recipiunt indistincte.

Tamen communitas Fratrum, et specialiter Rectores ipsius Ordinis asserebant, quod prædicta, seu plura ex ipsis, in Ordine non fiebant, quod et si qui reperiuntur rei in talibus, rigide puniuntur, necnon contra talia, ne fiant, sunt facta pluries ab antiquo Statuta in Ordine multum stricta.

CAPUT VI.

DE HÆREDITATIBUS NON ACCEPTANDIS.

1. Cupientes igitur Nos ipsorum Fratrum providere conscientiis, et cuncta dubia, quantum possibile Nobis est, de ipsorum pectoribus remove, ad prædicta modo, qui sequitur, respondemus. Cum enim ad veritatem vitæ pertineat, ut id, quod exterius agitur, interiorem mentis dispositionem et habitum repræsentet; necesse habent Fratres, qui se expropriatione tanta a temporalibus abstraxerunt, ab omni eo, quod dictæ expropriationi esset, vel posset videri contrarium, abstinere. Quia igitur in successionibus transit non solum usus rei sed et dominium suo tempore

in hæredes, Fratres autem præfati nihil sibi in speciali acquirere vel eorum Ordini possunt, etiam in communi: declarando dicimus, quod successionum hujusmodi, quæ etiam ex sui natura indifferenter ad pecuniam, et etiam ad alia mobilia et immobilia se extendunt, considerata sui puritate voti, nullatenus sunt capaces.

2. Nec licet eis valorem hæreditatum talium, vel tantam earum partem, quod præsumi posset hoc in fraudem fieri, quasi sub modo et forma legati, sibi dimitti facere, vel sic dimissa recipere, quin potius ista sic fieri ab ipsis simpliciter prohibemus.

REDDITUM RECEPTIO PROHIBITA.

3. Cumque annui redditus inter immobilia censeantur a jure, ac hujusmodi redditus obtinere paupertati et mendicitati repugnet; nulla dubitatio est, quod prædictis Fratribus redditus quoscumque, sicut et possessiones, vel eorum etiam usum, cum eis non reperiatur concessus, recipere vel habere, conditione considerata ipsorum, non licet.

CAPUT VII.

DE NON ASSISTENDO IN CURIIS ET LITIBUS.

1. Amplius, cum non solum quod malum esse dignoscitur, sed et omne, quod speciem habet mali, sit a viris perfectis specialiter evitandum; ex talibus autem assistentiis in curiis et instigationibus, cum de rebus agitur in ipsorum commoda convertendis, creduntur verisimiliter ex his, quæ foris patent, de quibus habent homines foris judicare, in ipsis rebus Fratres assistentes aliquid quærere tanquam suum; nullo modo debent hujusmodi voti et Regulæ professores se talibus curiis et litigiosis actibus immiscere, ut et testimonium habeant ab his, qui foris

sunt, et puritati satisfaciant voti sui, ac evitetur per hoc scandalum proximorum.

NON ACCEPTANDÆ TESTAMENTORUM EXECUTIONES.

2. Verum etiam cum dicti Ordinis Fratres, non solum a receptione, proprietate, dominio sive usu ipsius et pecuniæ, verum etiam a contrectatione qualibet ipsius, et ab ea sint penitus alieni, quemadmodum sæpeditus prædecessor Noster in declaratione hujusmodi Regulæ plane dixit; cumque dicti Ordinis professores pro nulla re temporali possint in judicio experiri, prædictis Fratribus non licet, nec competit, quin potius, considerata sui puritate status, debent sibi scire interdictum, quod hujusmodi executionibus et dispositionibus se exponant, cum hæc sæpius absque litigio, et contrectatione vel administratione pecuniæ nequeant expediri. Verumtamen in his exequendis dari consilium ipsorum statui non obsistit, cum ex hoc ipsis circa bona temporalia nulla jurisdictio, sive actio in judicio, sive dispensatio tribuatur.

CAPUT VIII.

NON HABENDI ET ACCEPTANDI HORTI SUPERFLUI.

1. Licet vero non solum sit licitum, sed et multum conveniens rationi, quod Fratres, qui in laboribus spiritualibus orationis et studii sedulo occupantur, hortos et areas habeant competentes ad collectionem et recreationem sui, et interdum ad seipsos post labores hujusmodi corporaliter deducendos, necnon ad habenda necessaria hortalitia pro seipsis; habere tamen hortos aliquos, ut colantur ac olera ac alia hortalitia pretio distrahantur, necnon et vineas, repugnat suæ Regulæ Ordinis puritati, secundum quod dictus prædecessor declaravit ac

etiam ordinavit: quod si talia ad usus proxime dictos, ut puta agrum vel vineam ad colendum, et consimilia Fratribus legarentur, per omnem modum Fratres a receptione talium abstinerent: cum etiam præmissa habere, ut pretium fructuum suis temporibus habeatur, ad naturam et formam proventuum appropinquet.

CAPUT IX.

NON HABENDA GRANARIA AUT CELLARIA SINE EVIDENTI NECESSITATE.

1. Rursus, cum prædictus Sanctus, tam in exemplis vitæ, quam verbis Regulæ ostenderit se velle, quod Fratres sui et filii, divinæ providentiæ innitentes, suos in DEUM jacerent cogitatus, qui volucres cæli pascit, quæ non congregant in horrea, nec seminant, nec metunt; non est verisimile voluisse ipsum eos habere granaria vel cellaria, ubi quotidianis mendicationibus deberent sperare posse transigere vitam suam. Et idcirco non ex timore levi relaxare se debent ad congregationes et conservationes hujusmodi faciendas, sed tunc tantum, cum esset multum credibile, ex jam expertis, quod non possent vitæ necessaria aliter invenire. Hoc autem Ministrorum et Custodum simul et separatim in suis administrationibus et Custodiis, cum Guardiani et duorum de conventu loci discretorum Sacerdotum, et antiquorum in Ordine Fratrum consilio et assensu, duximus judicium relinquendum, eorum super hoc specialiter conscientias onerantes.

CAPUT X.

NON ÆDIFICANDA AUT ADMITTENDA ÆDIFICIA SUMPTUOSA.

1. Hinc est etiam, quod cum vir Sanctus Fratres

suos in paupertate summa ac humilitate fundare voluerit, quoad affectum pariter et effectum, sicut fere Regula tota clamat, convenit ipsis quod nullo modo deinceps fieri faciant, vel fieri sustineant, Ecclesias, vel alia quaecumque aedificia, quæ considerato Fratrum inhabitantium numero, excessiva in multitudine et magnitudine debeant reputari: ideoque volumus, quod ubique in suo Ordine deinceps temperatis et humilibus aedificiis sint contenti, ne huic tantæ paupertati promissæ, quod patet oculis, contrarium foris clamet.

NON HABENDA VASA AUT PARAMENTA ECCLESIASTICA
EXCESSIVA.

2. Quamvis etiam paramenta et vasa ecclesiastica ad honorem divini nominis ordinentur, propter quem omnia fecit ipse Deus; tamen qui absconditorum est cognitor, ad animum sibi ministrantium respicit principaliter, non ad manum; nec per illa sibi vult serviri, quæ suorum servitorum conditioni et statui dissonarent. Propter quod sufficere debent eis vasa et paramenta ecclesiastica decentia, in numero et in magnitudine sufficientia competenter. Superfluitas autem, aut nimia pretiositas, vel quaecumque curiositas, in his seu aliis quibuscumque, non potest ipsorum professioni vel statui convenire; cum enim hæc sapiant thesaurizationem seu copiam, paupertati tantæ, quoad humanum iudicium, derogant manifeste. Quapropter præmissa servari a Fratribus volumus et mandamus.

QUID AGENDUM DE EQUORUM ET SIMILIIUM OBLATIONIBUS.

3. Circa equorum vero et armorum oblationes, illud decernimus omnibus et per omnia observandum, quod per declarationem prædictam in pecuniariis no-scitur eleemosynis definitum.

CAPUT XI.

AD QUEM USUM ARCTUM TENEANTUR FRATRES EX REGULA.

1. Ex præmissis autem succrevit non parum scrupulosa quæstio inter Fratres, videlicet, utrum ex suæ professione Regulæ obligentur ad arctum et tenuem, sive pauperem usum rerum: quibusdam ex ipsis credentibus et dicentibus, quod sicut quoad dominium rerum habent ex voto abdicationem arctissimam, ita ipsis quoad usum arctitudo maxima et exilitas est indicta: aliis in contrarium asserentibus, quod ex professione sua ad nullum usum pauperem, qui non exprimatur in Regula, obligantur, licet teneantur ad usum moderatum temperantiæ, sicut, et magis ex condecanti, quam ceteri Christiani. Volentes itaque conscientiarum prædictorum Fratrum providere quieti, et his altercationibus finem dare, declarando dicimus, quod Fratres Minores ex professione suæ Regulæ specialiter obligantur ad arctos usus seu pauperes, qui in ipsorum Regula continentur, et eo obligationis modo, sub quo continet seu ponit Regula dictos usus.

2. Dicere autem, sicut aliqui asserere perhibentur, quod hæreticum sit tenere usum pauperem includi vel non includi sub voto evangelicæ paupertatis, præsumptuosum et temerarium judicamus.

CAPUT XII.

DE ELECTIONE ET CONFIRMATIONE MINISTRORUM PROVINCIALIUM.

1. Demum quia ex eo, quod dicta Regula per quos et ubi fieri debeat Ministri Generalis electio tradens, nullam fecit de Ministrorum Provincialium electione vel institutione penitus mentionem, oriri super hoc poterat dubitatio inter Fratres; Nos vo-

lentes posse ipsos clare ac secure procedere in omnibus factis suis, declaramus, statuimus etiam et ordinamus in hac Constitutione in perpetuum valitura, ut cum alicui Provinciæ de Ministro fuerit providendum, ipsius Ministri electio penes Capitulum provinciale resideat, quam idem Capitulum die sequenti, qua fuerit congregatum, facere teneatur. Ipsius autem electionis confirmatio ad Ministrum pertineat Generalem.

2. Et si quidem ad electionem hujusmodi per formam scrutinii procedatur, et, votis in diversa divis, electiones plures in discordia celebrari contingat, illa, quæ a majori parte Capituli numero, nulla zeli vel meriti collatione aut consideratione habita, fuerit celebrata, exceptione seu contradictione quacumque alterius partis non obstante, per dictum Generalem Ministrum, de consilio discretorum de Ordine, prius tamen ex officio, prout spectat ad ipsum, diligenti examinatione præmissa, confirmetur vel etiam infirmetur, prout ei secundum DEUM visum fuerit expedire. Et si fuerit infirmata ad Capitulum provinciale electio hujusmodi revertatur. Ceterum si Capitulum memoratum die prædicta Ministrum eligere prætermittat, ex tunc Ministri Provincialis provisio ad Generalem Ministrum libere devolvatur.

3. Verum si Ministro prædicto et Capitulo Generalibus ex certa, manifesta ac rationabili causa videretur aliquando in Provinciis ultramarinis Hyberniæ, Græciæ seu Romaniæ, in quibus hactenus alius providendi modus dicitur ex causa certa et rationabili fuisse servatus, expedire, Ministrum Provinciale per Ministrum Generalem, cum proborum Ordinis consilio potius, quam per Capituli prædicti electionem præfici; in Provinciis Hyberniæ, et ultramarinis irrefragabiliter; in Romania vero vel Græcia, quando Minister dictæ provinciæ moreretur vel absolveretur citra mare, illa vice servetur absque dolo, partialitate et fraude, super quo eorum conscientias

oneramus, quod super hoc dictus Minister cum dictorum proborum consilio duxerit ordinandum. In destitutione vero dictorum Ministrorum Provincialium servari volumus quod super hoc hactenus de ipso Ordine extiterit observatum.

4. Ceterum si contingeret eosdem Ministro Generali carere, per Vicarium Ordinis fiat super hoc, quod faciendum fuerit per eundem Ministrum, usquequo provisum fuerit de Generali Ministro. Porro si quid de hujusmodi Ministro Provinciali secus attentari forte contigerit, illud ipso facto sit irritum et inane.

Nulli igitur omnino hominum liceat hanc paginam Nostrarum declarationum, dictorum, commissionis, responsionis, prohibitionis, ordinationis, mandati, constitutionum, judicationum et voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem etc.

BULLA INNOCENTII PAPÆ XI.

DECLARATORIA PRÆCEPTORUM REGULÆ FRATRUM MINORUM

ET QUOD IN IISDEM

CUM FRATRIBUS MINORIBUS REGULARIS OBSERVANTIÆ,
REFORMATIS, DISCALCEATIS ET RECOLLECTIS

NUMQUAM ADHUC FUERIT DISPENSATUM.

INNOCENTIUS PAPA XI.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

Sollicitudo pastoralis officii, quo Catholicæ Ecclesiæ per universum Orbem diffusæ regimini, divina dispositione præsidemus, nos urget, atque impellit, ut Religiosorum virorum Ordines ad Omnipotentis Dei gloriam, et animarum salutem sapienti pietate ab hac S. Sede institutos, magnisque in Ecclesiam Dei meritis fulgentes, in sanctis ac primævis eorum Institutis confovere et conservare, ac a noxiis, quæ primigeniæ religiositatis spiritum atque vigorem extinguere et relaxare possent, tueri et præmunire, felicibusque illorum in via mandatorum Domini progressibus consulere, quantum nobis ex alto conceditur, studeamus.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) in pluribus Capitulis generalibus Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum, et novissime in Vallisoletano, quod anno 1670 celebratum fuit, unanimi omnium Fratrum vocalium consensu declaratum et protestatum fuerit, in nullo Regulæ eorumdem Fratrum Minorum præcepto eatenus cum Fratribus Minoribus de corpore Observantiæ, sive Observantes, sive Reformati, sive Discalceati, sive Recollecti dicantur, dispensatum fuisse, nec ipsum obser-

vantiæ corpus ullam unquam admisisse, vel admittere dispensationem in Regula, sed potius velle pro viribus, Divino favente auxilio, illam pure observare juxta Summorum Pontificum declarationes a Fratribus Observantibus, seu de Observantia in suis Statutis generalibus, recompiletis pro cismontanis anno 1663, et pro ultramontanis anno 1621 ac a Reformatis, Discalceatis et Recollectis in suis particularibus Constitutionibus respective admissas et receptas.

§ 2. Nos pro majori hujus protestationis firmitate, et ut in Ordine prædicto status et Regula Fratrum Minorum pure observetur, singulisque Fratribus prætextus eam transgrediendi præcludatur, eandem protestationem et declarationem supra expressam harum serie auctoritate Apostolica approbantes et confirmantes, motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium declaramus, omnes et singulos Fratres de corpore Observantiæ dicti Ordinis teneri in conscientia observare Regulam Fratrum Minorum S. Francisci, et præcepta a fel. rec. Nicolao III et Clemente V Romanis Pontificibus, prædecessoribus Nostris, exposita et numerata, ad normam Constitutionum prædictarum respective, et signanter præter præcepta, quæ non ita frequenter occurrunt, et recitationem divini Officii, teneri ad jejunia præcepta in Regula, nisi excuset necessitas; ad incedendum sine calceamentis, hoc est absque aliquo, quod pedem cooperiat, cujuscunque illud materiæ sit, nisi adsit vera necessitas a Prælato approbanda; ad non equitandum, nisi infirmitas, vel necessitas, judicio Superiorum probata excuset; ad vilitatem vestium juxta prædictas Constitutiones respective; ad non utendum pluribus vestimentis, quam illis, quæ Regula præscribit, nempe una tunica, cum caputio, et alia sine caputio, chorda et femoralibus: nam aliud quodvis vestimenti genus ultra prædicta (excepto mantello ab initio Religionis licito)

ut indusia, seu camisiæ, sudariola, tunicellæ et similia sunt contra Regulam, nisi adsit vera necessitas excusans a præcepto per Prælatum approbata; ac demum teneri ad capitale præceptum Religionis Fratrum Minorum de non recipiendis denariis per se, vel per interpositam personam. Aliarum enim rerum necessariarum possunt Fratres Minores de corpore Observantiæ hujusmodi habere usum, licet non dominium, denariorum autem nec dominium nec usum: et proinde quævis contrectatio pecuniæ, seu denariorum, quæ non sit pure naturalis, seu quæ sit quovis modo politica, cujuscumque domini sint denarii, seu pecunia, Fratribus Minoribus Observantibus, seu de Observantia, est omnino prohibita. Ac propterea omnes et singulas dispensationes, concessiones et consuetudines, si quæ contra præmissa in corpore Observantiæ Ordinis prædicti reperiantur, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus earundem tenore præsentium revocamus, cassamus, irritamus et annullamus, viribusque et effectū penitus et omnino vacuumus, ac revocatas, cassatas et nullas, viribusque et effectū penitus et omnino vacuas esse et perpetuo fore decernimus et declaramus. Declarantes tamen pariter, quod per præmissa non prohibentur in dicto Ordine Syndici Apostolici, cum eorum usus non sit dispensatio in Regula, sed modus a Romanis Pontificibus, prædecessoribus Nostreis, provisos pro puriori illius observatione, sive ejusmodi Syndici assumantur ad præscriptum Constitutionum Nicolai III et Clemens V prædecessorum prædictorum, sive secundum dispositionem Constitutionum fec. me. Martini IV et Martini V, ac Pauli IV prædecessorum pariter Nostrorum, prout illorum usus in singulis Familiis, Congregationibus, Reformationibus, aut Provinciis Ordinis prædicti respective fuerit receptus.

§ 3. Ut autem in ingressu Religionis unusquisque de obligationibus, quas assumere vult, plene in-

formetur, statuimus, ut nullus recipiatur ad habitum regularem in eodem Ordine, nisi prius plene informatus sit de prædictis præceptis Regulæ obligantibus in conscientia, et prævia hac notitia, velit probationem subire, nec quisquam admittatur ad professionem regularem, nisi prius examinatus sit de intellectu Regulæ et præceptorum ejus juxta prædicta, et deinde immediate ante illam coram tota Communitate fiat ei protestatio, quod ad observantiam Regulæ cum omnibus ejus præceptis, tunc enumerandis et exprimendis, obligetur in professione, eamque protestationem admittat, et sub ea professionem faciat.

§ 4. Quia vero efficacius prædicta observandi medium est exemplum Prælatorum, sive Superiorum, ideo statuimus pariter, neminem eligi posse in Prælatum, sive Superiorem in Ordine prædicto, qui vitam communem observantiæ non sequatur, hoc est, qui frequenter equitet, seu infirmitatem, qua ab obligatione pedibus incedendi excusetur, habeat, qui indusiis, seu camisiis, aut lineis utatur apud se, vel in lecto, qui calceatus incedat, qui jejunia Ecclesiæ, et Regulæ non observet, qui aliquando visus sit contrectare pecunias, nisi jam per triennium saltem emendatus sit, qui notabiliter defectuosus sit in assistendo communitatibus chori, refectorii et aliis, prout sibi in Constitutionibus præscribitur. Porro electio illius, qui in omnibus præmissis vitam communem non sequatur, irritanda sit a Prælato, sive Superiore Generali, capta informatione extrajudiciali pro sua conscientia sine strepitu Judicii, cum Consilio tamen, et assensu trium Fratrum, qui Ministri Provinciales, vel saltem Definidores Provinciæ sint, vel fuerint; ipsorum autem conscientias, ne aut ille expellatur, qui vitam communem sequatur, aut ille confirmetur, qui eam non observet, oneramus.

§ 5. Demum, ut omnis occasio transgrediendi præceptum de non contrectandis denariis, seu pecuniis auferatur, omnibus et singulis dicti Ordinis Prælatis,

sive Superioribus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub poena privationis suorum officiorum injungimus, ut nullo Religioso ejusdem Ordinis permittant administrationem fundorum, reddituum, aut quarumcumque aliarum rerum, et bonorum mobilium, vel immobilium cujuscumque Domini illa sint, et signanter ut nulli Religiosorum Ordinis hujusmodi permittatur administratio bonorum temporalium alicujus Monasterii Monialium sub quovis prætextu, aut nomine, nempe administratoris, syndici, factoris, coloni, superintendentis, villici aut alio quovis imaginabili.

§ 6. Decernentes easdem præsentis litteras, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod Superiores et Fratres Ordinis prædicti, alique quilibet cujuscumque status, gradus, Ordinis, præeminentiae, vel dignitatis existant, seu alias specifica et individua mentione, et expressione digni in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, illos non consenserint, seu ad ea vocati, citati et auditi, causæque, propter quas ipsæ præsentis emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ et justificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, legitima et privilegiata causa, colore, prætextu, vel capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ et totalis læsionis nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium, consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, et substantiali, et incogitato, et inexcogitabili, individuumque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, modificari, redargui, in controversiam vocari, aut ad terminos juris, seu statutorum et Constitutionum dicti Ordinis reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra

illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed easdem præsentēs litteras semper firmas, validas et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus et per omnia inviolabiliter, et inconcusse observari et adimpleri.

§ 7. Sicque, et non aliter in præmissis censeri, atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos et Apostolicæ Sedis Nuntios, aliosve quoslibet quacumque præminētia et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, et auctoritate iudicari, et definiri debere; ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§ 8. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit nostra, et Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quæsito, non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universabilis, Provincialibusque et Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus et ordinationibus, nec non dicti Ordinis, ejusque Congregationum, Reformationum, Provincialium et Conventuum quorumcumque, aliisve quibuslibet etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, stylis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque indultis et litteris Apostolicis eidem Ordini, ejusque Superioribus, Fratribus et Personis quibusvis sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis aliisve efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis Decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus ac consistorialiter, et alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac

quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, hujusmodi formas, causas et occasiones præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, exactissime servatis et specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permanens ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus et derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 9. Volumus autem, ut earundem præsentium litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in judicio quam extra illud habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die XX Novembris MDCLXXIX, Pontificatus nostri Anno Quarto.

K97215-41

